

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Flétna

DIPLOMOVÁ PRÁCE

FLÉTNISTÉ PEDAGOGOVÉ NA AMU V PRAZE

BcA. Nikola Olšaníková

Vedoucí práce: prof. Radomír Pivoda

Oponent práce: Mgr. Mario Mesany

Datum obhajoby: 5. června 2018

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2018

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Musical Arts

The Flute

MASTER'S THESIS

THE FLUTE PEDAGOGUES AT AMU IN PRAGUE

BcA. Nikola Olšaníková

Thesis Advisor: prof. Radomír Pivoda

Evaluation Committee: Mgr. Mario Mesany

Date of Defend Thesis: 5th June 2018

Academic Title: MgA.

Prague, 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

Flétnisté pedagogové na AMU v Praze

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne .....

.....

Podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce panu profesorovi Radomírovi Pivodovi za poskytnutí informací, cenné rady a trpělivý a obětavý přístup, dále panu profesorovi Jiřímu Válkovi a panu profesorovi Máriu Mesanymu za poskytnutí informací a materiálů z osobního archívu. Bývalým žákům Romanovi Novotnému, Simoně Pingitzer, Jaroslavovi Pelikánovi, Jiřímu Skuhrovi, Danielovi Havlovi a Otu Reiprichovi děkuji za spolupráci, poskytnutí informací a za čas, který mi věnovali. Petře Pukovcové děkuji za jazykovou korekturu a Adamovi Olšaníkovi a Janu Zerákovi za pomoc při formátování práce.

Abstrakt

Práce je přehledem informací o významných českých flétnistech, kteří pedagogicky působili na Hudební fakultě Akademie múzických umění v Praze (dále také „HAMU“) nebo na ní působí i dnes. Práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola se obecně zabývá Akademií múzických umění v Praze (dále také „AMU“ nebo „Akademie“), zvláště jejím vznikem a historickým vývojem. Druhá kapitola s názvem Pedagogové flétnisté na AMU v Praze je stěžejní kapitolou této práce. Najdeme zde výčet jmen pedagogů s jejich životopisy a u nynějších pedagogů doplnění o jejich spojitosti s HAMU jakožto bývalou studentskou či nyní pracovní-pedagogickou institucí. Tato kapitola také představuje jejich významné žáky, kteří se uplatnili na významnějších pozicích předních českých či zahraničních orchestrů nebo se proslavili jako sólisté.

Summary

The thesis deals with famous Czech flutists who have been pedagogically active at the Music Faculty of the Academy of Performing Arts in Prague (hereafter referred to as “HAMU”) and the flutists who are still pedagogically active today. The work is divided into two larger sections which include two bigger topics. The first one describes the concept of the Academy of Performing Arts in Prague (hereafter referred to as “AMU” or “Academy”), especially its establishment and historical development. The second chapter titled The Flute Pedagogues at AMU in Prague is a principal one of this thesis. There are the names of pedagogues with their curriculum vitae and by the current teachers their connection to HAMU as former students and current educators. This chapter also points out important students who have received engagement in major positions of leading Czech or foreign orchestras or have started their career as solo players.

Obsah

Seznam příloh	1
Seznam použitých zkratk	3
Úvod	5
1. Dějiny AMU.....	6
1.1 Vznik a vývoj AMU	6
1.2 Vznik a vývoj Hudební fakulty AMU	12
2. Pedagogové flétnisté na HAMU.....	16
2.1 Bývalí pedagogové	16
2.1.1 Josef Bok.....	16
2.1.2 František Čech.....	23
2.1.3 Jaroslav Josífkó	28
2.2 Současní pedagogové	30
2.2.1 prof. Jiří Válek	30
2.2.1.1 Významní žáci.....	34
2.2.2 prof. Radomír Pivoda	38
2.2.2.1 Významní žáci.....	44
2.2.3 Mgr. Mario Mesany	48
3. Závěr.....	53
4. Seznam použité literatury	54
5. Seznam elektronických pramenů.....	56
6. Přílohy.....	58
7. Seznam poznámek a komentářů.....	71

Seznam příloh

Obrázek č. 1: Obálka: Škola hry na flétnu - Rudolf Černý a Josef Bok, zdroj: vlastní archiv.

Obrázek č. 2: Program: koncert laureátů z XI. ročníku Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro (1959), zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 3: Fotografie: porota Pražského jara (1991), zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 4: Výsledková listina: XIII. ročník Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro (1981), zdroj: archiv Pražského jara..

Obrázek č. 5: Obálka: Orchestrální studie pro flétnu, František Čech, zdroj: vlastní archiv.

Obrázek č. 6: Fotografie: porota Pražského jara (1996), zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 7: Fotografie: porota Pražského jara (1986), zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 8: Fotografie: porota Pražského jara (1996), zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 9: Fotografie: porota Pražského jara (2001), zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 10: Fotografie: porota Pražského jara (2009), zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 11: Fotografie: porota Pražského jara (2015), zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 12: Fotografie. Radomír pivoda (1988), zdroj: archiv České filharmonie.

Obrázek č. 13: Fotografie: Flétnová skupina České filharmonie, zdroj: archiv České filharmonie.

Obrázek č. 14: Výsledková listina: XXIX. ročník Mezinárodní interpretační soutěže Pražské jaro (1977), zdroj: Archiv Pražského jara.

Obrázek č. 15: Fotografie: předávání ocenění na soutěži konzervatoří a gymnázií Pardubické dechy (2017), *osobní archív prof. Petra Bohuše.*

Obrázek č. 16: Fotografie: flétnová skupina Symfonického orchestru Českého rozhlasu, *zdroj: archív SOČR.*

Obrázek č. 17: Fotografie: koncert v divadle Noh v japonském městě Nagoja (2016), *osobní archív Mgr. Maria Mesanyho.*

Obrázek č. 18: Fotografie: koncert v divadle Noh v japonském městě Nagoja (2016), *osobní archív Mgr. Maria Mesanyho.*

Obrázek č. 19: Fotografie: Rožmberská kapela, *zdroj dostupný z: <http://www.rozmberska.cz/>*

Seznam použitých zkratek

AEC	Evropské asociace vysokých hudebních škol
Akademie	Akademie múzických umění v Praze
AMU	Akademie múzických umění v Praze
atd.	a tak dále
apod.	a podobně
AUS VN	Armádní umělecký souboru Víta Nejedlého
CD	kompaktní disk (Compact Disc)
ČF	Česká filharmonie
DAMU	Divadelní fakulta Akademie múzických umění
FAMU	Filmová fakulta Akademie múzických umění
GAMU	Galerie Akademie múzických umění
HAMU	Hudební fakulta Akademie múzických umění
LP	gramofonová deska (Long Play)
MgA.	magistr umění (Magister Art)
Mgr.	magistr
NAMU	Nakladatelství Akademie múzických umění
např.	například
OF	Občanské fórum
PKF	Pražská komorní filharmonie
prof.	profesor
SOČR	Symfonický orchestr Českého rozhlasu
tzv.	tak zvaně

ÚV KSČ Ústřední výbor Komunistické strany Československa

VŠMU Vysoká škola múzických umění (v Bratislavě)

Úvod

Při studiích na hudebním gymnáziu a konzervatoři jsem vždy při poslechu audio kazet a kompaktních disků (dále jen „CD“), které jsem k nastudování skladeb dostávala od své paní profesorky, uvažovala o flétnistech, jejichž jména byla napsána na titulních stranách nosičů. Většinou to byli vynikající čeští interpreti, o kterých jsem pouze četla nebo je vídávala či slýchávala v televizních programech nebo při rádiových přenosech. O několik let později jsem se s těmito interprety postupně setkávala na půdě Hudební fakulty Akademie múzických umění v Praze a zjistila, že jsou to sice velké osobnosti, ale stále jen lidé jako já, a že i ti nejlepší interpreti začínali stejně a ke svým vzorům kdysi podobně vzhlíželi. V mé práci se tedy pokusím poukázat na to, jak vývoj těchto vynikajících flétnistů probíhal - a že nebyl jednoduchý, abych sama zjistila, jakou váhu vlastně jejich jména mají.

V první kapitole s názvem Dějiny Akademie múzických umění v Praze bych chtěla věnovat pozornost vzniku a vývoji Akademie, tedy stručnému přehledu historie od jejího založení, přes nelehký meziválečný vývoj až po ustálení do dnešní doby. Druhá část této kapitoly je zaměřena na vznik a vývoj samotné hudební fakulty. Tuto kapitolu jsem do práce zařadila z prostého důvodu, neboť téměř všichni flétnisté pedagogové, kteří na AMU vyučovali, jako studenti Akademií prošli. A tak mě samotnou zajímal její vývoj, který na ně měl zajisté velký vliv.

Stěžejní druhá kapitola je věnována hlavnímu tématu práce, a to samotným flétnistům, kteří působili nebo nyní pedagogicky působí na HAMU. Tato část obsahuje výčet jmen a životopisů těchto flétnistů a jejich propojení s Akademií, jak ze strany jejich studentského života, tak ze strany toho pedagogického. Dvěma podkapitolami se tato část dělí na pedagogy bývalé a současné. V návaznosti na tuto kapitolu jsem zde přidala část s bývalými žáky současných pedagogů, kteří se ve světě či doma hudebně proslavili a uchytili na významných pozicích orchestrů a komorních tělesech, či svou dráhu postavili na sólové hře.

1. Dějiny AMU

AMU, tedy Akademie múzických umění, patří spolu s Janáčkovou akademií múzických umění v Brně a Ostravskou univerzitou mezi jedinečné tři vysoké školy, které jsou zaměřeny na výuku oborů spjaté s divadlem, filmem, hudbou a tancem. AMU je však z těchto tří vysokých škol nejstarší, od jejího vzniku nyní uplynulo již dvaasedmdesát let.

„Čím a jak však poměřit stejný věk školy - akademie, aspirující na status školy univerzitního typu? Ve srovnání s Akademií výtvarných umění či s Vysokou školou uměleckoprůmyslovou je Akademie múzických umění mládětem, oproti věku Univerzity Karlovy embryem; je dokonce mladší než značná část jejich pedagogů. V životě jednotlivce padesát let stačí na to, aby zmoudřel. Co však mohla tato doba přinést a co přinesla životu školy narozené sice do svobody, ale vyrůstající v nesvobodě?“¹

1.1 Vznik a vývoj AMU

Přesný vznik AMU se datuje k 27. říjenu 1945, kdy byl tehdejším prezidentem Eduardem Benešem podepsán dekret č. 127 o zřízení vysoké školy Akademie múzických umění v Praze, s cílem vytvořit jednotu divadla, hudby, filmu a tance. V té době se stala AMU jednou z mála pedagogicko-uměleckých škol v Evropě. Předcházela jí pouze pražská konzervatoř (Státní konzervatoř hudby v Praze), která byla založena roku 1811 a tím vstoupila do dějin jako druhá nejstarší v Evropě. Z ní se pak roku 1919 stala Mistrovská škola Pražské konzervatoře, na které bylo v danou dobu možno dosáhnout nejvyššího pedagogického vzdělání. Ta se současně se vznikem AMU zrušila.^{2,3}

Snaha o vytvoření první hudební, divadelní a taneční vysoké školy však sahá ještě dřív, konkrétně do nelehkého období nacistické okupace. Za samotnou

---

¹ AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE. 50. výročí založení Akademie múzických

² tamtéž

³ FRANC, Martin. *Dějiny Akademie múzických umění v Praze*. První vydání. Praha: NAMU, 2017. s. 277.

myšlenkou hudební školy tehdy stála skupina mladých profesorů Pražské konzervatoře: český klavírista, hudební vědec, publicista a pedagog Václav Holzknecht; český muzikolog, hudební skladatel, pedagog a archivář Emil Hradecký a český hudební teoretik, skladatel a pedagog Karel Janeček. Název AMU získala škola podle tehdejší již fungující Akademie výtvarných umění v Praze. Výuka začala ve čtyřech oborech: hudebním, dramatickém, tanečním a filmovém.⁴

První akademický rok na AMU začal roku 1946, v čele AMU zasedlo mnoho vynikajících hudebníků a prvním rektorem se stal violoncellista Českého kvarteta **Ladislav Zelenka**. Vysoký počet zájemců o studium zaznamenala nejvíce Filmová fakulta, která na přijímacích zkouškách napočítala tisíc dvě stě uchazečů o studium. Počátek akademického roku byl trochu chaotický, vyučovací osnovy se tvořily takzvaně (dále jen „tzv.“) „za pochodu“ a nebyly vhodné učebnice či skripta. Mnoho pedagogů bylo vsazeno rovnou do procesu, většina z nich neměla odpovídající vzdělání a pedagogické schopnosti, ačkoliv to byli vynikající praktičtí hudebníci a herci. Nedostatek pedagogů dokonce vedl k tomu, že zde začali vyučovat čerství absolventi.

Po dvou letech, v akademickém roce 1948/1949, kdy se rektorem AMU stal divadelník a režisér **Jiří Frejka**, filmový obor získal prostory k výuce na adrese Klimentská ulice č. 4, ve Vančurově domě. V únoru téhož roku přišel komunistický převrat a mnoho pedagogů muselo AMU opustit. Mezi těmi, kteří museli z Akademie odejít, byli například dirigent Václav Talich a harfenista Bedřich Dobrodinský. V té době měl být profesorem skladby jmenován Bohuslav Martinů, k čemuž však kvůli režimu nedošlo. Docházelo také k čistkám v řadách studentů. Z filmového oboru odešlo přibližně osm procent studentů, u hudebního, dramatického a tanečního oboru byl přístup shovívavější. Roku 1950 AMU podlehla změnám ve vnitřních zákonech stanovenými ministerstvem školství, věd a umění o vysokých školách a škola se rozdělila na tři subjekty - fakulty, každá se svým děkanem a fakultní radou (proděkanem, tajemníkem, profesory a podobně (dále také „apod.“). Hudební fakulta AMU, která obsahovala hudební obor; Divadelní fakulta AMU (dále také „DAMU“), která pod sebou skrývala obor

---

⁴ *72 let úspěchů a rozvoje.* HAMU [online]. Praha [cit. 2018-14-1]. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/vse-o-fakulte/historie-uspechy-a-oceneni/>

divadelní i taneční; a Filmová fakulta AMU (dále také „FAMU“), která nabízela pouze filmový obor.^{5,6}

Rok 1956 měl pro AMU velký politicko-společenský dopad. Došlo k mnoha vnitřním změnám, za které se zasloužil nový rektor, kterým byl od roku 1949 Antonín Martin Brousil, filmový historik, kritik a teoretik (vedl AMU do roku 1970). Studium se prodloužilo na pět let, zpřísnilo se přijímací řízení, při kterém byl kladen důraz na znalosti nad obor uchazeče, Akademie navázala spolupráci s Janáčkovou akademií múzických umění v Brně a Vysokou školou múzických umění v Bratislavě. Kontakty sahaly až do zemí tzv. „třetího světa“, především Asie a Afriky. Důsledkem toho pak byl vyšší počet zahraničních studentů nejprve z východních spřátelených zemí. V rámci změn také došlo k jakémusi propojení teorie a praxe, tzv. „propojení školy se životem“. Někteří studenti (to se týkalo spíše FAMU a DAMU) byli povoláni na výpomoc při zemědělských a stavebních pracích. Studenti DAMU navštěvovali závod Moskva na výrobu telekomunikačních zařízení Tesla Karlín. Špatné období vystřídaloby období ještě obtížnější. Rok 1968 přinesl okupaci Československého státu, s čímž AMU postihly finanční obtíže. Za mnoho perzekuovaných pedagogů v té době mohla částečně normalizace a také osobní antipatie.

V letech 1970 - 1973 se stala rektorkou AMU pěvkyně-sopranistka a hudební pedagožka **Marie Budíková-Jeremiášová**. Závěr jejího působení, tedy rok 1973 se na AMU zapsal jako rok nejtvrdší normalizace. Téhož roku se stal rektorem **Karel Martínek**, český divadelní historik a teoretik, který stál v čele AMU do roku 1980. Během této doby se udržovaly vztahy především s Německou demokratickou republikou, Sovětským svazem a méně s Polskem a Maďarskem.⁷

Důležitým rokem pro AMU byl revoluční rok 1989, kdy vznikl protestní orgán proti komunistickému režimu - Občanské fórum (OF). Toto sdružení bylo

---

⁵ FRANC, Martin a Lenka KRÁTKÁ, ed. *Dějiny Akademie múzických umění ve vyprávěních*. Praha: NAMU, 2017. s. 19 - 26.

⁶ FRANC, Martin. *Dějiny Akademie múzických umění v Praze*. Praha: NAMU, 2017. s. 282 - 283.

⁷ FRANC, Martin a Lenka KRÁTKÁ, ed. *Dějiny Akademie múzických umění ve vyprávěních*. Praha: NAMU, 2017. s. 30 - 52.

založeno 19. listopadu v Činoherním klubu, tedy dva dny po tzv. „sametové revoluci“, a v jeho čele stál Václav Havel. Výsledkem revoluce byly další organizační změny AMU, konkrétně vznik nových kateder, rehabilitace původních plánů ve vedení školy, přijímacího řízení a rozmohly se styky s ostatními vysokými uměleckými školami. Rektorem AMU se stal český kameraman a pedagog **Ilja Bojanovský**, který svou funkci vykonával do roku 1991. Velký vliv měl Bojanovský především na Filmovou fakultu, kde vykonával také pozici děkana. Dal prostor k účasti studentů na mezinárodních filmových festivalech a jeho zásluhou je podpora Mezinárodní přehlídky studentských filmů v Karlových Varech. FAMU tak začala získávat dobré jméno v mezinárodní konkurenci.⁸

Dalším rektorem byl **Zdeněk Urbánek**, český spisovatel a překladatel, který na AMU působil od roku 1991. Roku 1992 rezignoval a na jeho místo roku 1993 nastoupil **Jaroslav Vostrý**, divadelní teoretik, kritik a dramatik. Ve stejné době se dokončila rekonstrukce budovy Lichtenštejnského paláce s koncertním sálem Bohuslava Martinů na adrese Malostranské náměstí 13, kde má dodnes AMU svůj rektorát. Vzápětí na nově zrekonstruovaný palác navázala budova Hartigovského paláce pro Hudební a taneční fakultu, která je stavebně i komunikačně propojena s Lichtenštejnským palácem.

V letech 1996 - 1998 se do čela rektorátu AMU dostal výtvarník a scénograf **Jaroslav Malina**. Snad také jeho zásluhou byl nově zrekonstruován prostor divadla DISK přímo v prostorách DAMU (Karlova ulice) pro Divadelní fakultu. Důležitým bodem pro studium na AMU byl nový program ERASMUS¹, díky kterému se mohli studenti a zaměstnanci zapojit do mezinárodní mobility, spolupráce a vzdělávání.

Roku 2002 vzniklo na půdě AMU Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze (dále také „NAMU“), které navázalo na původní Ediční centrum AMU (založeno roku 1995) a mělo zajistit nakladatelskou a ediční činnost pro všechny

---

⁸ *Zemřel kameraman a bývalý rektor AMU Ilja Bojanovský*. Česká televize [online]. Praha 2009 [cit. 2018-14-1]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1420886-zemrel-kameraman-a-byvaly-ректор-amu-ilja-bojanovsky>

fakulty AMU. Rektorem byl tou dobou slovenský pianista a pedagog **Peter Toperczer**, který svou funkci zastával v letech 1999 - 2004. Na něj navázal v letech 2005 - 2007 filmový a televizní producent **Ivo Mathé**.

Roku 2008 na AMU začal nový projekt Galerie AMU (dále také „GAMU“), která dodnes slouží jako prostor k výstavám uměleckých děl a sbírek nejen pro prezentaci současných mladých umělců a tvůrců. Je situována v Hartigovském paláci HAMU s vchodem z ulice Tržiště. V témže roce byl ustanoven v čele AMU nový rektor - český dramaturg, překladatel a pedagog **Jan Hančil**, který je rektorem dodnes (2018). Za jeho období AMU oslavila sedmdesát let od svého založení. K výročí Akademie proběhlo mnoho událostí. Byla udělena čestná vědecká hodnost *doctor honoris causa* Ladislavu Smočkovi, režisérovi a dramatikovi; zlatá medaile AMU scenáristovi a režisérovi Vojtěchu Jasnému za filmové dílo; a Jaroslavu Mrkvičkovi, dlouholetému pedagogovi katedry činoherního divadla. V únoru 2016 se na DAMU v rámci oslav konalo setkání jejích absolventů z let 1949 - 1985. Mezi účastníky nechyběli významní herci české kinematografie a divadla jako například Jiřina Bohdalová, Ivanka Devátá, Simona Stašová, Marek Vašut nebo Jan Přeučil. Čestná vědecká hodnost *doctor honoris causa* byla udělena také dirigentu Jiřímu Bělohávkovi, který na AMU vedl katedru dirigování a působil zde od roku 1995, a také režisérce Agnieszce Holland, která rovněž dostala i zlatou medaili AMU.^{9,10}

Dnes patří pod AMU tři fakulty - Hudební a taneční fakulta (HAMU) se sídlem v Lichtenštejnském a Hartigovském paláci na Malostranském náměstí, jejímž děkanem je klavírista profesor (dále také „prof.“) Ivan Klánský; Divadelní fakulta (DAMU) se sídlem v Karlově ulici, divadlem DISK, pod vedením děkanky MgA. Mgr. Doubravky Svobodové; a Filmová a televizní fakulta (FAMU), která sídlí v Paláci Lažanských na Smetanově nábřeží a také v Klimentské ulici, kde se nachází Studio FAMU, má v pozici děkana českého filmového kritika a teoretika, producenta a nakladatele Zdeňka Holého. Další budovou

---

⁹ *Historie školy. AMU* [online]. Praha [cit. 14-1-2018]. Dostupné z: <https://www.amu.cz/cs/vse-o-amu/historie-uspechy-a-oceneni/>

¹⁰ ZAPLETAL, Petar. *Akademie múzických umění v Praze*. CENTRUM HUDEBNÍ LEXIKOGRAFIE. Český hudební slovník osob a institucí [online]. Praha 2009 [cit. 2018-14-1]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=5200

pro studenty a pracovníky katedry fotografie je fotoateliér v Berouně. K celé AMU také patří i Letní výcvikové centrum Poněšice. Součástí každé fakulty je vlastní knihovna, která čítá dohromady přes dvě stě dvacet čtyři tisíc titulů.¹¹

---

¹¹ AMU, Akademie múzických umění v Praze. AMU [online]. Praha 2018 [cit. 2018-25-2]. Dostupné z: <https://www.amu.cz/cs/>

1.2 Vznik a vývoj Hudební fakulty AMU

České hudební školství sahá až do 17. a 18. století, kdy kantoři dali základ začínajícím zpěvákům a instrumentalistům. Z celosvětového pohledu bylo české hudební školství na velmi vysoké úrovni, a tak bylo jen otázkou času, kdy vznikne první vysoká hudební škola. Sbor vynikajících hudebních pedagogů z řad českých interpretů a skladatelů a také silných ročníků talentovaných studentů roku 1945 stáli za vznikem prvního hudebního vysokého školství u nás.

Původní koncepce HAMU byla zaměřena na výchovu nových skladatelů, dirigentů a operních režisérů. Po únorovém převratu roku 1948 měl z AMU vyjít odborník, který měl být nejen dokonalým mistrem svého oboru, ale také politicky uvědomělým člověkem. Stejně tak tomu bylo při výběru nových uchazečů o studium. Došlo též k reorganizaci studijních předmětů a byly zavedeny tzv. „kolektivní aktivity“ a „plánování práce“. Ideologické prvky byly zařazovány hlavně formou teoretických předmětů. K oboru skladby byl přidělen obor lidová hudba, došlo též k navýšení hodin estetiky a vznikl nový předmět, který se zabýval "aplikací marx-leninismu na problémy hudební". Začala se vyučovat "branná výchova", kterou AMU zařadila mezi předměty jako Nauku o obraně státu. Z původní koncepce se později výuka rozšířila na sólovou a komorní hru. Vyučoval se zpěv, hra na klavír a varhany, hra na housle, violu, violoncello a kontrabas, hra na harfu a hra na dechové nástroje: flétnu, hoboj, klarinet, fagot a lesní roh. V padesátých letech se k dechovým nástrojům přidala výuka hry na pozoun a trumpetu (od založení HAMU byly totiž tyto dva obory jen v rámci komorní hry), a z Divadelní fakulty se k HAMU připojily taneční obory jako taneční pedagogika, choreografie a teorie tance, což vedlo ke změně názvu na Hudební a taneční fakultu. V té době se rozvíjely styky se zahraničními hudebními školami. Spolupráce spočívala především ve výměnných koncertech se školami z Lipska, Drážďan, Výmaru, Kolína nad Rýnem, Mnichova nebo Stockholmu. O deset let později byla do vzdělávacího programu zahrnuta výuka hry na cembalo a kytaru a délka studia mohla být prodloužena o postgraduální studium s hudebně-pedagogickou aprobací. Vedle interpretačních oborů v šedesátých letech vznikla katedra skladby a dirigování, v sedmdesátých letech pak hudební teorie. Ta se nejprve mohla studovat pouze v postgraduálním studiu, posléze v osmdesátých letech jako druhý obor a od roku 1993 jako samostatný studijní obor. Mezi nové studijní možnosti, ovšem ne jako

samostatný obor, přibyla roku 1989 interpretace barokní hudby a hudby druhé poloviny 20. století. V roce 2004 vznikla katedra bicích nástrojů. Obory, které vznikly na HAMU ro roce 2004, se dnes dají označit za nejmladší. Je to hudební management, hudební režie a zvuková tvorba a od roku 2016 katedra jazzové hudby.^{12,13}

Co se týče vývoje jednotlivých kateder, katedra skladby a katedra dirigování navazovaly na Mistrovskou školu pražské konzervatoře. Prvními pedagogy skladby byli Pavel Bořkovec, Jaroslav Řídký, Václav Dobiáš, Emil Hlobil, Miloslav Kabeláč, Jiří Pauer a Petr Eben. Katedra zpěvu a operní režie spolu fungovaly už od počátku AMU. Katedra klávesových nástrojů zahrnovala tři obory: hru na klavír, varhany a cembalo; katedra strunných nástrojů šest oborů: hru na housle, violu, violoncello, kontrabas, harfu a kytaru, a také komorní hru; a v neposlední řadě katedra dechových nástrojů, která měla osm oborů: hru na flétnu, kterou vyučoval Josef Bok, hru na hoboj s pedagogem Františkem Hantákem, hru na klarinet s Vladimírem Říhou, hru na fagot s Josefem Flügerem a Karlem Pivoňkou, hru na trumpetu s pedagogem Jaroslavem Kolářem, lesní roh se dvěma pedagogy Emanuelem Kauckým a Oldřichem Seligrem, hru na pozoun s Jaroslavem Ušákem a později, až roku 1998 i hru na tubu, kterou vyučoval Václav Hoza. Katedra nonverbálního divadla vznikla jako samostatný útvar roku 1992. Dříve nesla název „pantomima“ a byla součástí taneční fakulty jako jeden z volitelných oborů. Od roku 1992 má HAMU samostatnou katedru teorie a dějin hudby, která se později rozšířila o mnoho vědních oborů. Patřila tam hudební teorie, režie, management, zvuková tvorba a další hudebně-teoretické, estetické, historické a pedagogicko-psychologické předměty. Počátkem šedesátých let vznikl Kabinet klavírní praxe a klavírního doprovodu, pod čímž se skrývaly obory jako klavírní doprovod, klavírní korepetice a obligátní klavír. Vedoucím kabinetu byl významný český klavírista prof. Jiří Hubička. Od roku 1966 bylo toto oddělení rozděleno na jednotlivé katedry a od roku 1983 se opět oddělení osamostatnilo a pod názvem Kabinet klavírní spolupráce fungoval až do roku 1991. Vedoucím kabinetu se stala Doc. Eva Glancová. Nyní (2018) jsou tyto obory sloučeny pod

---

¹² FRANC, Martin. *Dějiny Akademie múzických umění v Praze*. Praha: NAMU, 2017. s. 278 -279.

¹³ FRANC, Martin. *Dějiny Akademie múzických umění v Praze*. Praha: NAMU, 2017. s. 285.

jednotný název Oddělení klavírní spolupráce a vedoucím je MgA. Miroslav Sekera.¹⁴

HAMU si ruku v ruce s ostatními fakultami AMU prošla různými nejen politickými změnami. Hektický start, který se projevil hlavně ve vyučovacích osnovách, studijních materiálech a v samotných vyučujících teoretických předmětech, vystřídal jeden politický režim za druhým. HAMU na rozdíl od jiných fakult netrpěla tolik. Netýkala se jí situace tzv. „čistek“ mezi studenty roku 1948 na rozdíl od FAMU, v 70. letech dokonce někteří bývalí studenti popisují HAMU jako klidné prostředí s volností svobodného vyjadřování názorů. Až taková oáza klidu to ale nebyla. Studenti, kteří se chtěli zúčastnit například soutěže v zahraničí, neodůvodněně neobdrželi doložku o vycestování nebo u samotných hranic nevěděli, zda nebudou po hraničních prohlídkách posláni zpět. Dokonce ani účast na soutěži nebyla tak samozřejmá. Student si musel projít jakýmsi kariérním žebříčkem. Aby se mohl dostat na soutěž do zemí Sovětského Svazu, musel nejprve uspět na soutěži doma. Pokud poté uspěl na soutěži v Sovětském Svazu, mohl se přihlásit na soutěž „za železnou oponou“. Tento postup nebyl samozřejmostí, mohl trvat třeba i pět let. Důležitým politickým rokem pro HAMU je 1989, kdy ze stran pedagogů vzniklo Občanské fórum (viz kapitola výše), a hned na to rok 1990, kdy nastalo mnoho organizačních změn včetně konfliktu o využití Hartigovského paláce. Výuka spolu s administrativou od počátku probíhala v severní části prvního patra budovy Domu umělců (Rudolfina) na Alšově nábřeží, spolu s výukou hudební konzervatoře. V osmdesátých letech probíhala ve třech budovách: Domě umělců (Rudolfinum), Ledeburském paláci a v objektu ve Valentinské ulici. Kvůli rekonstrukci Rudolfina byly některé hodiny přesunuty do budovy na třídě Wilhelma Piecka č. 98 (dnes Korunní třída), kde byly naprosto nevyhovující prostory. Až teprve od devadesátých let dvacátého století má HAMU sídlo přímo ve středu historického centra - na Malé Straně. Konkrétně od roku 1993 má sídlo v Lichtenštejnském paláci, v budově, kde dřív sídlila Vysoká škola politická Ústředního výboru Komunistické strany Československé (ÚV KSČ), a od roku 1995 sídlo v Hartigovském paláci.^{15,16}

---

¹⁴ AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE. *50. výročí založení Akademie múzických umění v Praze: 1946-1996*. Praha: Sdružení U&Ř Akademie múzických umění v Praze, 1996.

¹⁵ FRANC, Martin a Lenka KRÁTKÁ, ed. *Dějiny Akademie múzických umění ve vyprávěních*. Praha: NAMU, 2017. s. 30 - 52.

V současné době má škola tři stupně studia s možností pedagogické aproby: bakalářské, magisterské a doktorské. Hudební a taneční fakulta nabízí ke studiu celkem třináct kateder. V hudebním umění je to katedra skladby, dirigování, zpěvu a operní režie, katedra hry na dechové, strunné a bicí nástroje, katedra komorní hudby, jazzové interpretace, hudební teorie, zvukové tvorby a produkce. Taneční fakulta nabízí katedru choreografie, taneční vědy, taneční pedagogiky a nonverbálního divadla. V rámci projektu ERASMUS nyní HAMU spolupracuje přibližně se stem zahraničních škol a je členem Evropské asociace vysokých hudebních škol (AEC).¹⁷

---

¹⁶ FRANC, Martin. *Dějiny Akademie múzických umění v Praze*. Praha: NAMU, 2017. s. 214 - 315.

¹⁷ *Katedry a obory*. HAMU [online]. Praha [cit. 8-1-2018]. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/katedry-obory/>

2. Pedagogové flétnisté na HAMU

Hra na flétnu se na HAMU začala vyučovat ihned po založení fakulty, konkrétně díky jejímu prvnímu pedagogovi hry na flétnu Josefovi Bokovi, který stál spolu s kolegy u vzniku této hudební vysoké školy. Za ta léta si flétnové třídy Rudolfiny a Hartigovského paláce pamatují již šest flétnistů pedagogů.

2.1 Bývalí pedagogové

2.1.1 Josef Bok

Prvním pedagogem hry na flétnu, kterého půda HAMU pamatuje, byl Josef Bok. Tento významný Český flétnista a hudební pedagog původem z města Nechanice u Hradce Králové se narodil roku 1890 do nehudební rodiny jako prvorozený ze čtyř dětí. Jeho umělecké sklony se začaly objevovat již na měšťanské škole, kde se jako herec aktivně zapojil do souboru amatérského divadla, který hrával v Městském divadle v rodných Nechanicích. Divadlo měl velice rád, vracel se do Nechanic i za dob studií na konzervatoři, aby si s přáteli zahrál.¹⁸

V patnácti letech, tedy v roce 1906, byl přijat na konzervatoř do Prahy k flétnistovi Rudolfovi Černému. Hodiny u profesora Černého nebyly na tehdejší dobu příliš standardní, protože byl velmi aktivním pedagogem. Snažil se o to, aby se na sólových a komorních pódiih více objevovaly nástroje dechové, a ne jen tzv. koncertní nástroje jakými byly klavír a housle. Zasloužil se také o to, aby byl plat pedagogů dechových nástrojů zrovnoprávněn s platy pedagogů smyčcových nástrojů. Ale především se velmi zajímal o metody hry na flétnu. Vedle německých flétnových škol, které tehdy byly v Čechách přístupné, se velmi inspiroval hudbou francouzskou, především metodickými studii pedagogů pařížské konzervatoře - Paula Taffanela a Philippa Gauberta. Z německého stylu

---

¹⁸ PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. s. 4.

se Josef Bok zvolna začal učit hry francouzského stylu, tedy hry s uvolněnými rty a koutky směřujícími spíše dolů s rychlejším vibrátem, kterým mělo být dosaženo tzv. „hřejivého tónu“.

Ve třetím ročníku se Josef Bok přihlásil ke studiu skladby, kterou studoval u pedagogů Karla Steckera a Josefa Kličky. Ve studiu skladby později pokračoval na Misrovské škole v Praze u Vítězslava Nováka. Absolvoval se skladbami „*Písň pro soprán a klavír*“ a „*Smyčcové trio pro housle, violu a violoncello*“, které zazněly v sále Rudolfiny roku 1912 v provedení Marie Vondrákové (zpěv), Bedřicha Voldana (housle), Karla Čapka (viola) a Františka Kirchbergera (violoncello).

Dříve bylo běžné, že se šéfové oper a symfonických orchestrů jezdili dívat na závěrečné zkoušky či absolventské koncerty studentů pražské konzervatoře, za účelem výběru nových členů do jejich orchestrů bez vypsání konkurzu. Nejinak tomu bylo i s Josefem Bokem. Po jeho absolventském koncertu, tedy na konci roku 1913 získal nabídku angažmá do divadla v Moskvě, kde se usadil na místo sólo-flétnisty v nově založeném divadle Svobodnyj teatr. Bohužel toto divadlo nefungovalo déle než jednu koncertní sezónu a velký orchestr byl po roce rozpuštěn. Josef Bok byl však ihned pozván do dalšího moskevského orchestru opery Velkého divadla, tehdy tzv. „Imperátorského“.¹⁹

Během pobytu v Rusku dostal Josef Bok také příležitost dělat klavírního korepetitora v baletní škole u baleríny Francescy Beaty. Klavíru se věnoval velmi rád, a tak tuto nabídku přijal. Již po pár lekcích poznal, že je to pro něj velmi zajímavé, ačkoliv nikdy takový druh činnosti neprovozoval.²⁰

Nedlouho na to mu bylo nabídnuto místo sólo-flétnisty v orchestru tehdy největší operní scény v Moskvě, kterou vlastnil podnikatel Sergej Ivanovič Zimin. Zde působil do roku 1916, tj. dva roky, poté divadlo opustil. Dlouho však v Moskvě bez místa nezůstal. Brzy nastoupil do symfonického orchestru Sergeje Kuseviského (dirigent a kontrabasista) na místo prvního flétnisty. Orchester čítal okolo sta členů a Bok byl velmi nadšen. Popisoval slušný plat, velkolepost a světovost orchestru, zvláště kvalitu dechové harmonie. Členové orchestru totiž

---

¹⁹ PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. s. 4 - 5.

²⁰ PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. s. 8 - 9.

nebyli jen Rusové. Několik hudebníků pocházelo z Česka, někteří také z Německa, Itálie, Holandska a Řecka. Stejně tak světovější byl i repertoár. Na rozdíl od předešlých angažmá v divadlech, kde zazněli pouze ruští skladatelé, symfonický orchestr hrával kompozice francouzské či italské. České skladby však nikdy nezazněly. Angažmá v tomto Symfonickém orchestru nebylo moc časově náročné, a tak se Bok začal poohlížet po druhém zaměstnání. Dřívější klavírní korepetice v baletní škole jej navedla na cestu klavírních doprovodů, a tak přijal místo klavíristy v jednom z největších kin v Moskvě - v Evropském biografu (Jevropejsky kinematograf), kde pod večerním promítacím plátnem improvizoval vhodnou hudbu k promítanému ději. Působil zde dva roky. Díky úspěšnosti klavírní korepetice získal také další nabídku doprovázet v dramaticko-baletní škole Státní opery v Moskvě režiséra Fjodora Komisarževského.

V létě roku 1917 získal Bok angažmá v Symfonickém orchestru Alexandra Litvínova v Rostově na Donu. Zde si mohl vedle klasické hudby zahrát také hudbu „veselejšího rázu“, tedy hudbu populární, což většinou znamenalo doprovod k vystoupení zpěváků a instrumentalistů. V říjnu se po návratu do Moskvy dočkal Bok socialistické revoluce a ozbrojený převrat změnil poměry v celé zemi. Ziminova opera, kam se měl vrátit, byla zestátněna a přejmenována na Teatr rabočích a vojenných deputátov. Hráli už jen několik měsíců a představení nebývalo tolik. Josef Bok se tak po šesti letech vrátil zpět do České republiky.²¹

„Čas neúprosně letěl, blížil se rok 1919, vzpomněl jsem, že je tomu již plných šest roků, kdy jsem tak dlouho a daleko od své vlasti, od svého domova. Ihned jsem se počal starat o cestovní papíry, což netrvalo než asi týden, a tak jsem nastoupil cestu vlakem do své drahé, po šest let mnou opuštěné vlasti, Čechy mé!

Že by moje cesta do vlasti byla pohodlná a v krátkém čase, to bych říci nemohl. Zastávek bylo mnoho a byly dlouhé, někdy den i noc, a někdy i více jsme museli na jedné stanici čekat. Vrcholem bylo na hranici Polska, kde si mysleli snad, že jsme špioni, nebo zrádci. Po prohlídce dokumentů každého Čecha a Slováka zatkli a odvedli neznámo kam. Já a ještě jeden člen výpravy jsem se zachránili tím, že jsme v posledním okamžiku nepozorovaně přešli

---

²¹ PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. s. 10 - 11.

do vagonu, kde byli pouze příslušníci polského národa s dětmi, které jsme bavili a s nimi laškovali tak, že kontrola prošla bez povšimnutí. Dojeli jsme však jen do Krakova a tam nás zavřeli do úplného vězení. Zavazadla odebrali, což bylo, jak jsem později poznal, velmi dobře, neboť společnost ve věznici byli lupiči, zloději a jak jsem z jejich rozhovorů poznal, i vrahové, kteří by jistě vykradli i nás. Zatím mi ukradli mýdlo a malý ručník, jiného jsem s sebou neměl. Jednou denně přinesli jídlo, hnusnou šlichtu, kterou jsme jedli jen ze strašného hladu. Třetí den nás pustili a zabavená zavazadla vrátili i s penězi.

Daleko jsme se však na naší poslední etapě cestky k našim českým hranicím nedostali, jen do městečka Skočova v těšínském Slezsku. Tam nás vyhnali z vagonu, neboť zde byla fronta. Bojovalo se tenkrát v roce 1919 mezi Čechy a Poláky o Těšínsko. Poláci nás vytahali z vlaků a po zevrubné prohlídce dokumentů i zavazadel předvedli před velitele. Ten počal nadávat Čechům, že jsou falešní a zrádci, že stříleli v době, kdy bylo ujednáno příměří. Současně se vyskytli udavači, kteří tvrdili, že nás slyšeli, jak jsme sprostě nadávali polskému národu, což samozřejmě pravdou nebylo. Vyhrožováno bylo i zastřelením. Dva dny trvalo, než jsme Poláky přesvědčili, že jedeme z Ruska, z Moskvy, do svého domova do Čech. Konečně jsme jim dokázali, že jsme bez viny na tom sporu Čechů s Poláky, tak nás propustili a museli jsme jít více než tři hodiny pěšky s průvodem ozbrojené stráže tří mužů, ač jsme byli jen dva. Stráž tří mužů nás provázející měla rozkaz dovést nás k českým předním strážím a kromě toho měla též rozkaz držet nabitou zbraň proti nám. Po cestě jsme se s vojáky seznámili a zavedli je do každé hospody, kterou jsme na cestě potkali a poručili vojákům pivo, případně jiné nápoje jim chutnající, a klidně jsme odešli, pokračujíc ve své cestě domů bez nich. Vojáci seděli a statně popíjeli a my odešli bez nich. Tak jsme klidně dorazili skoro pěšky a někdy i darovaným povozem až do Českého Těšína. Tam jsme byli po náležitém se legitimování a vyprávění o našich utrpeních na cestě z Moskvy mile a vřele uvítáni našimi českými vojáky. Již druhý den jsem na těšínském nádraží nastoupil do vlaku směr Pardubice, poté Hradec Králové a najatou drožkou s jedním koníčkem jsem po několika málo hodinách dojel do svého rodiště města Nechanic. Tam jsem se po šestiletní nepřítomnosti shledal se svojí drahou matkou, která o mně skoro tři roky nevěděla, ač jsem často psal, nedostala nejmenší zprávy. Radostné shledání bylo

zakaleno tím, že otce již nebylo, umřel v červnu 1915 v době první světové války."²² Napsal v jednom z dopisů adresovaných Dr. Václavu Holzknichtovi.

Po návratu do Nechanic získal přátelskou nabídku do orchestru nově zakládající opery v Brně, a tak se vydal do Brna, aby se setkal s novým šéfdirigentem Františkem Neumannem. Toto setkání se dalo nazvat konkurzem. Bok zahrál dvě části flétnového koncertu, na jejichž základě bylo nové angažmá uzavřeno. Do Národního divadla v Brně nastoupil v roce 1919 na pozici prvního flétnisty. Tam se ihned po nástupu konečně dočkal provedení Českých oper. Byly to *Její pastorkyňa* Leoše Janáčka a *Prodaná nevěsta* Bedřicha Smetany. Janáček s divadlem velmi úzce spolupracoval, dokonce sám dirigoval některé z jeho premiér. Bok se s Janáčkem setkal osobně. Dechový sextet *Mládí* věnoval právě souboru hráčů orchestru divadla, v jehož obsazení Bok hrál spolu s kolegy Matějem Wagnerem (hoboj), Stanislavem Krtičkou (klarinet), Frantoškem Jánským (lesní roh), Františkem Břízou (fagot) a Karlem Pavelkou (basklarinet). Janáček byl často přítomen na zkouškách souboru, poněvadž se vedly převážně u něj. Soubor s autorem úzce spolupracoval, bral se na zřetel technický prvek hry a zvuková představa, až postupně docházelo i k úpravám jednotlivých partů díla. Premiéra proběhla 21. října 1924 v Besedním domě k příležitosti osmdesátých narozenin Leoše Janáčka. Provedení bohužel nedopadlo dobře, protože klarinetista měl mechanickou závadu na nástroji a celou hru pouze předstíral. Janáček byl velmi rozzloben, a tak se dalšího nastudování ujal soubor České filharmonie, který sextet provedl v Praze měsíc po Brněnské premiéře.²³

V roce 1919 se stal Josef Bok pedagogem hry na flétnu a obligátního klavíru na nové státní konzervatoři v Brně, kde učil až do roku 1939. Za těchto dvacet let u něj vystudovalo patnáct absolventů, kteří se později uplatnili v předních českých orchestrech. Byl to například Oldřich Slavíček, Hynek Kašík nebo Vladislav Brunner. Protože konzervatoř vznikla bez návaznosti na předchozí zkušenosti výuky hry dechových nástrojů, nebyly dostupné žádné notové materiály, a tak vznikla první Bokova publikace „*Lidová a praktická škola hry na flétnu a pikolu se zřetelem na samouky*“. Poté, tedy roku 1939, vystřídal v pedagogické činnosti svého bývalého profesora Rudolfa Černého

---

²² PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. s. 12 - 14.

²³ PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. s. 14 - 15.

na konzervatoři v Praze. Ačkoliv jeho smlouva obsahovala úvazek na jeden rok, přestěhoval se z Brna do Prahy a angažmá v Brněnském divadle si ponechal. Díky jeho úspěchům se ministerstvo školství rozhodlo v Bokův prospěch a smlouvu mu prodloužili. Vyučoval na konzervatoři až do roku 1958 a pod jeho vedením u něj absolvovalo dvaatřicet flétnistů. Spousta z nich pak působila ve významných orchestrech. Byli to například (dále také „např.“) František Čech a Lutobor Hlavsa - Česká filharmonie (dále také „ČF“); Vlastimil Cerha, Antonín Cerha a Václav Panocha - Národní divadlo v Praze; František Brož - Filmový symfonický orchestr, a mnoho dalších.²⁴

V době, kdy Bok nastoupil jako pedagog na konzervatoř, vznikly základy na novou publikaci metodiky hry na flétnu, kterou začal jeho profesor Rudolf Černý. Po jeho smrti Bok pokračoval v úpravách a publikaci doplnil. Škola hry na flétnu byla vydána v roce 1957 Státním nakladatelstvím krásné literatury Praha (viz obrázek č. 1). Nalezneme v ní hudebně teoretickou část, která se zabývá obecnými pojmy na úrovni začínajícího studenta. Dále publikace obsahuje informace o historii flétny, složení flétny a její údržbě, držení nástroje a tvorbě tónu. Nalezneme též dělení rejstříků, připomínky k ladění a dýchání. V neposlední řadě je zde praktická část, která se od jednočárkované oktávy přes dvoučárkovanou zabývá problematikou artikulace a technických obtíží hmatových. Obtížnost cvičení je založena na postupu durových a mollových tónin. Celá publikace je napsána dvojjazyčně, v levém sloupci česky a v pravém německy. Do němčiny ji přeložil Norbert Chotaš. Některé části o hmatech jsou dnes již nepotřebné, protože jsou aplikovány na typ fléten s otevřenou gis-klapkou.²⁵

---

²⁴ PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. s. 18 - 20.

²⁵ ČERNÝ, Rudolf a BOK, Josef. *Škola hry na flétnu*. 6. vyd. Praha: Supraphon, 1989.

V roce 1946 byl Josef Bok vyzván k tomu, aby vedl flétnovou třídu na nově vybudované vysoké škole umělecké, na AMU. Roku 1948 jej prezident republiky jmenoval mimořádným profesorem a dostal zvýšení platu. Od akademického roku 1957/1958 působil na AMU jako proděkan. Během padesátých let se do výuky na AMU zapojili také studenti mezinárodního vzdělávacího programu. Byli to zejména studenti z asijských zemí, tedy Čínské lidové republiky a Japonska. Josef Bok měl ve své třídě dva studenty z Číny a jednoho z Japonska, později velmi významného flétnistu Akiyasu Miyamoto. Tento flétnista měl s Bokem a celou AMU velmi vřelý vztah, rád se učil češtinu a účastnil se mnoha soutěží v Evropě, odkud Bokovi posílal mnoho dopisů a pohledů. Absolvoval s *Koncertem pro flétnu a orchestr G dur* Wolfganga Amadea Mozarta, při kterém použil kadence Josefa Boka. Na AMU u Josefa Boka absolvovalo dvanáct flétnistů, mezi kterými dnes není jediné jméno, které by pro české flétnové dějiny nic neznamenal. Byli to: Lutobor Hlavsa (studoval v letech 1946 - 1951), Zdeněk Vaníček (studoval v letech 1947 - 1951), František Čech (studoval v letech 1948 - 1952), Jaroslav Josífkó (studoval v letech 1951 - 1955), Miroslav Klement (studoval v letech 1951 - 1955), Václav Žilka (studoval v letech 1952 - 1953), Jan Hecl (studoval v letech 1956 - 1960), Peter Brock (studoval v letech 1957 - 1961), Zdeněk Brudehans (studoval v letech 1957 - 1961), Akiyasu Miyamoto (studoval v letech 1959 - 1963), Jiří Trávníček a Jiří Válek (studoval v letech 1960 - 1963). Na AMU působil Bok do roku 1961, kdy na svou vlastní žádost poměr ukončil.²⁶

Josef Bok byl také velmi činný v oblasti komorní a sólové hry. Spolupracoval např. s klavíristkou Marií Knotkovou. Byl též činný v oblasti soutěží, v roce 1946 se podílel na organizaci prvního ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro a několikrát zasedl v porotě při interpretační soutěži Pražského jara, konkrétně v roce 1953 a 1959, kdy byl jejím předsedou (viz obrázek č. 2).²⁷

---

²⁶ PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. s. 21 - 22.

²⁷ OLŠANÍKOVÁ, Nikola. *Pražské jaro jako flétnová soutěž*. Praha, 2016. Bakalářská práce. Akademie múzických umění. s. 14.

V šedesátých letech Boka postihly zdravotní obtíže. Kvůli rakovině podstoupil amputaci ruky a jeho zdravotní stav mu zhoršila skleróza. S nemocí bojoval velmi statečně, naučil se psát levou rukou, hrál na klavír a roku 1980 se svými studenty uspořádal gratulační koncert k příležitosti devadesátých narozenin, který se konal v Rudolfinu.

Zemřel v roce 1982 v jednadevadesáti letech.²⁸

2.1.2 František Čech

Jeden z největších českých flétnistů se narodil ve městě Pacov (kraj Vysočina) 8. března 1923. V tomto rodném městě také získal hudební základy, konkrétně od tamějšího kapelníka a učitele hudby Antonína Beneše. Po ukončení základního studia, v roce 1938 úspěšně vykonal přijímací zkoušky na Pražskou konzervatoř k prof. Josefovi Bokovi. Za dobu studia sklízel mnoho úspěchů, mezi ty největší nejspíš patří úspěšně vykonaný konkurz do České filharmonie.²⁹

Konkurz na pozici sólo-flétnisty byl vypsán na 9. dubna 1943 a přihlásilo se celkem devět uchazečů: Emil Klán, Karel Čermák, Albert Bursík, Josef Petrovec, Karel Urby, František Čech, Josef Vlasák, Vlastimil Cerha a Antonín Verha. Po vykonání konkurzu se komise rozhodla takto:

„O schůzi užší komise na místo sólo-flétnisty v orchestru České Filharmonie, konané dne 9. dubna 1943 o 11. hod. dopol. za účasti pánů: R. Kubelíka (uměl. správce), M. Sádlo (předsedy orch.), O. Slavíčka (vedoucího skupiny fléten), atd. Usneseno bylo, aby byl navštíven prof. Václav Talich a požádán, zda by byl ochoten uvolnit pana Emila Klána ze svého orchestru pro Českou filharmonii. Dále bylo usneseno, aby se Františku Čechovi dala příležitost k uplatnění a vyzkoušení v orchestru ČF.“³⁰

²⁸ PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. s. 22.

²⁹ LANDOVÁ, Kristýna. *Umělecké profily sólistů - flétnistů České filharmonie*. Ostrava, 2012. Bakalářská práce. Ostravská univerzita v Ostravě. s. 27 - 28.

³⁰ Archív ČF, karton: Konkurzy 1938–1945.

František Čech tedy nastoupil do filharmonie na pozici hráče na pikolu, později však hrával na pozici první flétny až do roku 1986. V rámci filharmonie také působil v souborech Dechový kvintet Českých filharmoniků a Harmonie českých filharmoniků. Tyto české soubory měly velký úspěch a vystupovaly na mnoha českých pódíích. Jedním z nich byl například Rytířský sál Valdštejnského paláce v roce 1975, kdy si František Čech zahrál spolu s kolegy souboru Harmonie české filharmonie na hudebním festivalu Pražské jaro. Zazněly skladby Maurice Ravela, Jiřího Matisse nebo Emila Hlobila. Roku 1976 si na stejném festivalu zahrál s Českou filharmonií v Obecním domě *Sonátu pro klavír, dechové kvinteto, tympany a smyčcový orchestr* Václava Dobiáše.³¹

V letech 1946 až 1948 přerušil působení v České filharmonii z důvodu vojenské služby. Tyto dva roky konal službu v Armádním uměleckém souboru Víta Nejedlého (dále jen „AUS VN“). Po skončení se opět vrátil do České filharmonie a dále pokračoval ve studiu stále u Josefa Boka, avšak již na AMU, kde studoval do roku 1950. Za dob studií na AMU byl také činný v oblasti soutěží. V roce 1949 si přivezl první cenu ze soutěže v Budapešti. I po ukončení studia se aktivně účastnil soutěží. V roce 1953 získal první cenu a titul absolutního vítěze na Mezinárodní soutěži hry na dechové nástroje o cenu Antonína Rejchy při Pražském jaru.³²

„František Čech, 30letý, absolvent AMU, ze třídy prof. J. Boka, člen České filharmonie a profesor státní konzervatoře v Praze. Získal první cenu a projevil se jako skutečný umělec. Zaujal čarovným klidem vstupní věty Bachovy sonáty C dur. Již roztrylkování tónu ve čtvrtém taktu a slohově prostá gradace prozradily i za plentou zralého mistra. Druhá věta byla pomalá, opatrná, i když přesvědčivá. Dobře vystavěná věta třetí a ušlechtilé pojatý menuet s nevynucenou gradací tria uzavřel sonátu podanou s pravým půvabem své doby. Hluboce zapůsobila Debussyho Syrix pro sólovou flétnu, jedna z nejgeniálnějších skladeb tohoto druhu. Silný zážitek. Bohatá paleta barvitých tónů od vášnivého lkaní po něhyplný vtíp. Okřídlená fantazie a přitom vše přirozené, nenásilné. Mozart, Koncert D dur: měkkost i rozhodnost. Zde široce rozezpívaná, tam lehce nahozená kantiléna, švih,

---

³¹ Archív Pražského jara.

³² OLŠANÍKOVÁ, Nikola. *Pražské jaro jako flétnová soutěž*. Praha, 2016. Bakalářská práce. Akademie múzických umění, Hudební a taneční fakulta. s. 7.

*brilance běhů a měkká sforzata. Velká cressenda, která nedistonují! A to vše ukázněné, vyvážené a přesvědčivé. Stříbřitě čistý tón, skvělá technika a stylové. Blodek, koncert D dur, druhá věta: sugestivní úvod vyrosté do jásavého výrazu. Zcela zřetelná technika. Excelující vystupňování do širokého zpěvu, dramatické vyhocení a šíře – zvučí šíře. Kadence gradující, ve které prožívá hráč i posluchač každý tón. Nejsilnější zážitek! Třetí věta: absolutní rytmické cítění, virtuosita, ve které vše vyzní, měkké détaché, scherzando a brilantní pasáže. Vše spojeno v suverénní, zcela podmanivý účin. Jacques Ibert, Koncert pro flétnu: jisté přefukování, oslnivé trylky, obrovská, ale čistá cressenda, sugestivní pianissimo vedlejší myšlenky, stříbřitě chladný zvuk echa, dramatické vypětí až po spád třepotavého jazyka. Vše plné fantasie od studícího, průzračného chladu až po pestřebarvitý, vřele vibrující zvuk. Velký umělec, virtuos v pravém smyslu slova!*³³ sdělil časopisu Hudební rozhledy tehdejší předseda poroty Karel Pravoslav Sádlo. Kromě aktivní účasti na této soutěži zde později několikrát zasedl jako porotce, konkrétně roku 1977 a 1991 (viz obrázek č. 3), a jako předseda roku 1981 (viz obrázek č. 4).³⁴

Téhož roku začal vyučovat na Pražské konzervatoři a od roku 1961 také na AMU jako docent hry na příčnou flétnu. V roce 1990 byl jmenován profesorem. František Čech byl vynikajícím pedagogem. Výuku na Pražské konzervatoři převzal po svém učiteli Josefovi Bokovi, což byl pro celou flétnovou třídu trochu šok. Vnesl do výuky zcela novou metodu hry a nový styl. Z německého stylu, trochu staženého a ztuhlého, zavedl styl francouzský, který vychází z uvolněného nátisku a vroucnějšího vibráta, které se u nás do té doby nepoužívalo. Inspiroval se především francouzským flétnistou a pedagogem Marcelem Moysem, také nahrávkami jazzových flétnistů a francouzskými rozhlasovými stanicemi. Přejímal od nich uvolněnost a přirozenost, kterou se snažil napodobit. Dokonce si nechal dovézt a následně přeložit z francouzštiny do češtiny notový materiál pod názvem *De la Sonorité* Marcela Moyseho. Tyto noty u nás tehdy nebyly vůbec známé a nebyly ani k sehnání. Dalo by se říct, že František Čech pro české generace flétnistů udělal

---

³³ Hudební Rozhledy (9/1953), Karel Pravoslav Sádlo: Dokonalost není maličností, s. 563–573.

³⁴ Archív Pražského jara.

jakousi reformu hry na příčnou flétnu. Nová metoda se velmi dobře uchytila a začalo se takto hrát i u nás. Nutno zmínit, že z jeho třídy tak vzešlo nemálo výborných českých flétnistů, kteří se dnes považují za špičky v historii flétnové hry. Mezi ně patří například František Malotín a Zdeněk Bruderhans (členové orchestru Českého rozhlasu), Jan Hecl (1. flétnista orchestru Národního divadla), Jiří Válek (1. flétnista České filharmonie), Radomír Pivoda (1. flétna České filharmonie) nebo Jan Machat (pikolista České filharmonie). Mimo hlavní obor vyučoval František Čech na AMU také komorní hru a hru orchestrálních partů. Kvůli výuce hry partů vytvořil dokonce skripta s názvem *Orchestrální studie pro flétnu*, která vydala AMU v roce 1980 ve Státním pedagogickém nakladatelství Praha (viz obrázek č. 5).^{35,36}

František Čech byl velmi činný jako sólista. Sólově provedl mnoho koncertů. Poprvé sólově vystoupil jako výherce soutěže Pražského jara v roce 1953, kdy si zahrál ve Dvořákově síni Rudolfiny za doprovodu Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK. Roku 1957 vystoupil s *Koncertem pro flétnu a orchestr D dur* Antonína Filse a roku 1963 s *Koncertem pro flétnu a orchestr* Jacques Iberty. Sólově hrál i na zahraničních pódii, v Salcburku roku 1958 hrál *Koncert pro flétnu a orchestr D dur* Wolfganga Amadea Mozarta. V rámci sólové činnosti natočil pro společnost Supraphon spolu se souborem Ars Rediviva *Koncert pro pikolu a smyčcový orchestr a moll* Antonia Vivaldiho (Supraphon, 1968).³⁷

Z komorních těles, ve kterých František Čech působil, můžu jmenovat snad jen zlomek - byl velmi vyhledávaným komorním hráčem. Působil například v Komorním sdružení profesorů konzervatoře, souboru Musica Viva Pragensis, souboru Ars Rediviva či kvartetu fléten spolu s kolegy Václavem Žilkou, Josefem Josífkem a Miloslavem Klementem. V rámci komorní hudby má na svém kontě také mnoho nahrávek převážně pro nahrávací firmu Supraphon. Mezi nejstěžejnější nahrávky pro tuto nahrávací společnost patří hlavně Bachovy *Braniborské koncerty* se souborem Ars Rediviva, ve kterém hrál spolu s flétnistou Jiřím Válkem, nebo *Kvartet G dur pro čtyři flény* od Antonína Rejchy pro edici

---

³⁵ LANDOVÁ, Kristýna. *Umělecké profily sólistů - flétnistů České filharmonie*. Ostrava, 2012. Bakalářská práce. Ostravská univerzita v Ostravě. s 29 - 30.

³⁶ ČECH, František. *Orchestrální studie pro flétnu*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1982.

³⁷ Archív Pražského jara.

Musica Antiqua Bohemica, která byla v roce 1961 vyznamenána francouzskou zvláštní cenou Akademie Charlese Crose.³⁸

Mezi další komorní nahrávky patří například tyto:

- **Manuel de Falla: *Koncert pro cembalo, flétnu, hoboj, klarinet, housle a violoncello* (Supraphon, 1983)**
- **Maurice Ravel: *Introdukce a Allegro pro harfu, smyčcové kvarteto, flétnu a klarinet* (Supraphon, 1973)**
- **Wolfgang Amadeus Mozart: *Divertimento pro 2 flétny (pikoly), 5 trubek a 4 tympány č. 5, K. 187* (Supraphon, 1974) - Lutobor Hlavsa (flétna)**
- **Jiří Dvořáček: *Dialogy pro flétnu a klavír* (Panton, 1974) - Olga Boldocká (klavír)**
- **Vojtěch Jírovec: *Koncertantní symfonie pro flétnu, hoboj, fagot, housle, violoncello a orchestr (Koncertantní symfonie pro housle, violoncello a orchestr), op. 34* (Supraphon, 1983) - Dvořákův komorní orchestr³⁹**

František Čech zemřel v roce 1999 v Praze a zanechal za sebou významnou cestu flétnové hry, kterou dále rozvíjí jeho žáci.

---

³⁸ LANDOVÁ, Kristýna. *Umělecké profily sólistů - flétnistů České filharmonie*. Ostrava, 2012. Bakalářská práce. Ostravská univerzita v Ostravě. s. 28.

³⁹ *František Čech*. Supraphon [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-17-4]. Dostupné z: <https://www.supraphonline.cz/umelec/2212-frantisek-cech>

2.1.3 Jaroslav Josífko

Jaroslav Josífko byl taktéž pedagogem flétny na AMU, avšak nikdy neučil flétnu jako hlavní obor. Vyučoval hru orchestrálních partů a komorní hru, proto jsem se rozhodla jej do své práce zahrnout jen okrajově.

Jaroslav Josífko se narodil roku 1930 ve městě Kutná Hora. V letech 1945 - 1951 studoval konzervatoř v Praze (Státní konzervatoř) a později v letech 1951 - 1955 HAMU v Praze. Konzervatoř i HAMU vystudoval pod vedením prof. Františka Čecha. Po studiích na HAMU zde od roku 1988 začal vyučovat komorní hru a hru orchestrálních partů a v roce 1997 získal profesorský titul.

Spolupracoval s mnoha českými orchestry jako je Pražská komorní filharmonie nebo Ars Rediviva, se kterou natočil několik nahrávek, mezi které patří například tato:

- **Johann Sebastian Bach: Braniborský koncert pro housle, 2 flétny, smyčcový orchestr a cembalo continuo č. 4 G dur (Supraphon, 1965)** - Flétny: František Čech, Jaroslav Josífko.⁴⁰

Dále působil v souboru Musica da camera Praga, což byl soubor, který v roce 1968 založil se svými kolegy ze Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK Pavlem Vernerem (hoboj), Miroslavem Laštovkou (housle), Josefem Brabcem (viola), Josefem Kolářem (violoncello) a Jaroslavem Přikrylem (klavír a cembalo). Tento soubor natočil mnoho nahrávek pro české nahrávací společnosti a také pro rozhlasové stanice ve Frankfurtu nad Mohanem, v Tübingenu, v Lausanne, v Ženevě, v Los Angeles a ve Vancouveru. Z tohoto období jsem našla sólovou nahrávku **Tří kusů pro flétnu, Op. 35 (Panton, 1974)** soudobého skladatele Viktora Kalabise.⁴¹

---

⁴⁰ *Jaroslav Josífko*. Supraphon [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-17-4]. Dostupné z: <https://www.supraphonline.cz/umelec/2372-jaroslav-josifko>

⁴¹ tamtéž

V letech 1951 - 1993 působil jako sólo-flétnista v Symfonickém orchestru hlavního města Prahy FOK, se kterými mnohokrát vystoupil a natočil řadu nahrávek pro společnosti Supraphon, Panton a Český rozhlas:

Sigismund Neukomm – Kvartet pro tři flétny a flétnu d'amore (Supraphon, 1972) - Flétny: Jaroslav Josífk, Miloslav Klement, Jiří Trávníček, altová flétna: Václav Pulkráb.

Během studia na HAMU se zúčastnil Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro (1953), kde získal třetí místo. V roce 1957 získal druhou cenu (první cena udělena nebyla) na Mezinárodní dechové soutěži v Mnichově. Byla mu nabídnuta jednoroční stáž sólo-flétnisty v Gewandhausorchestru v Lipsku, kde působil v sezóně 1957 - 1958. Byl rovněž členem porot na mezinárodních soutěžích u nás (viz obrázek č. 6 a č, 8) i v zahraničí.^{42,43}

---

⁴² HOLLAN, Matěj. *Josífk, Jaroslav*. CENTRUM HUDEBNÍ LEXIKOGRAFIE. Český hudební slovník osob a institucí[online]. Brno 2006 [cit. 2018-2-4]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=4883.

⁴³ Archív Pražského jara.

2.2 Současní pedagogové

V současnosti má HAMU tři flétnové pedagogy, vynikající přední české flétnisty, kteří působí nebo působili jako sólo-hráči v předních českých orchestrech, jako je Česká filharmonie nebo Symfonický orchestr Českého rozhlasu.

2.2.1 prof. Jiří Válek

Jiří Válek se narodil roku 1940 v Olomouci do amatérské hudební rodiny. Maminka se hudbě aktivně nevěnovala, ale tatínek Alois Válek, ač působil jako pedagog cizích jazyků, byl velkým hudebním nadšencem. Hrál na housle, na křídlovku a u vojenské hudby hrál také na bubínek. Kvůli Aloisovu zaměstnání se rodina přestěhovala a mládí Jiřího Válka se odehrávalo v malém městečku Kokory u Přerova, kde vyrůstal spolu s bratrem, dnes významným dirigentem Vladimírem Válkem. Hudební základy oba získali od svého otce. Jiřího Válka otec učil hrát na klavír a housle, ale později jej hru na housle učil amatérský hudebník Vladimír Tomašík. Od třinácti let začal navštěvovat hudební školu v Přerově, kde dva roky studoval hru na klavír.⁴⁴

Praxi v hudebním světě získal již brzy. Od desíti let začal hrát na malý buben v otcově dechové kapele, kde získal mnoho nových zkušeností a také velmi dobré cítění pro rytmus. Později využil svůj talent hry na klavír v taneční kapele Melodia jeho houslového učitele Vladimíra Tomašíka.

Bylo jasné, že hudba je to, co Jiřího Válka bude provázet celý život. A tak roku 1954 úspěšně vykonal přijímací zkoušky na Vyšší hudební školu v Kroměříži (dnes Konzervatoř Pavla Josefa Vejvanovského). Studoval hru na flétnu u Roberta Slámy, u kterého absolvoval roku 1959 *Koncertem D dur* Wolfganga Amadea Mozarta s orchestrem konzervatoře pod taktovkou zdejšího pedagoga

---

⁴⁴ ZERÁKOVÁ, Jana. *Český flétnista Jiří Válek*. Praha, 2016. Bakalářská práce. Akademie múzických umění. s. 12.

a dirigenta Jana Jarolíma. U něj vedle studia hry na flétnu vystudoval na konzervatoři také dirigování.⁴⁵

Po konzervatoři úspěšně vykonal přijímací zkoušky na Janáčkovu akademii múzických umění v Brně k profesorovi Oldřichu Slavíčkovi. Protože jej však víc lákala Praha, v prosinci roku 1959 nastoupil po úspěšně vykonaném konkurzu do symfonického orchestru Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého^{II}. Poté úspěšně složil přijímací zkoušky na AMU v Praze, kde studoval u profesora Josefa Boka a později u Františka Čecha. V roce 1964, tedy ještě během studia, vykonal konkurz do Českého noneta, komorního souboru České filharmonie, kde působil jedenáct let. Roku 1975 opustil Jiří Válek České noneto a přešel na pozici sólo-flétnisty České filharmonie, kde působil do roku 2006.⁴⁶

Za léta v nonetu a filharmonii navštívil mnoho zemí, jmenujme například ty nejzajímavější pro něj, jako je turné v Americe nebo Japonsku. Spolupracoval s mnoha výbornými sólisty i dirigenty. Za jeho působení v České filharmonii se před ním vystřídal spousta šéfdirigentů, nastoupil do filharmonie za působení tehdejšího šéfdirigenta Václava Neumanna (1968 – 1989), dále to byl Jiří Bělohávek (1990 – 1992), Gerd Albrecht (1993 - 1996), Vladimír Ashkenazy (1996 - 2003) a poslední Zdeněk Mácal (2003 - 2007).⁴⁷

Pedagogické činnosti na AMU předcházela Pražská konzervatoř, kam roku 1972 nastoupil jako profesor hry na flétnu. Kvůli časové náročnosti aktivního hráče a také působení v České filharmonii, musel pedagogickou činnost zanechat. O několik let později, tedy roku 1978, začal na doporučení Františka Čecha vyučovat na AMU jako externí pedagog. Od roku 1987 vyučoval jako odborný asistent, od roku 1990 jako docent a roku 1997 byl jmenován profesorem hry na příčnou flétnu. Jeho počátek pedagogického působení na AMU probíhal zvolna. V úvazku měl tři žáky, které učil spolu s Františkem Čechem: Jana Pastrňáková, Eva Hallerová a Jiří Bystroň. Ostatně toto nebylo výjimkou, učili a stále takto učí fagotová i klarinetová třída. U flétnistů se však brzy třída rozdělila a každý vyučoval své žáky. Mimo hlavní obor vyučoval také hru orchestrálních partů, a v případě potřeby žáků také hru na pikolu. Za léta

---

⁴⁵ Rozhovor s prof. Jiřím Válkem.

⁴⁶ ZERÁKOVÁ, Jana. *Český flétnista Jiří Válek*. Praha, 2016. Bakalářská práce. Akademie múzických umění. s. 18 - 19.

⁴⁷ Rozhovor s prof. Jiřím Válkem.

na AMU prošlo jeho třídou mnoho výborných flétnistů, na které velmi rád vzpomíná. Zvláště pak na ty, kteří díky jeho pomoci působí na prestižních pozicích předních českých orchestrů. Mezi tyto žáky patří například Andrea Rysová v České filharmonii, Jaroslav Pelikán v orchestru Národního divadla, Simona Pingitzer v Symfonickém orchestru hlavního města Prahy FOK, Roman Novotný, Petr Veverka a další. S mnoha studenty dodnes udržuje velmi přátelské vztahy, potkávají se nyní při různých příležitostech, jako jsou soutěže, koncerty, nebo například při jazzových večerech.⁴⁸

Co se týče sólové dráhy, zahrál si prof. Jiří Válek mnoho sólových koncertů v tuzemsku i v zahraničí. Hrál například se SOČR, Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy FOK, Dvořákovým komorním orchestrem, Sukovým komorním orchestrem, Pražským komorním orchestrem, Filharmonickým komorním orchestrem, Karlovarským symfonickým orchestrem, Filharmonii Hradec Králové nebo Komorní filharmonii Pardubice. V rámci sólových vystoupení hrál v České televizi, mimo jiné mnohokrát v pořadu Hudba z respira. Mezi největší sólová vystoupení patří koncerty s Českou filharmonií, před kterou si zahrál celkem jedenáctkrát.

K sólovým vystoupením patří také nahrávky, kterých není málo. Jen pro Český rozhlas natočil přes sedmdesát skladeb, mezi které patří jak díla barokní, klasicistní, romantická a moderní, tak i díla jazzová. Řadu snímků natočil pro nahrávací společnosti jako je Supraphon, Panton, Pony Canyon, Naxos nebo Vanguard Classics. Mezi největší úspěch nahraných skladeb patří bezesporu gramofonová deska (dále jen „LP“) kompletních flétnových sonát Georga Friedricha Händela, za kterou roku 1978 získal ocenění Zlatá deska Supraphonu.⁴⁹

Pokud jde o komorní hudbu, významným komorním souborem, ve kterém prof. Jiří Válek působil, bylo České noneto, se kterým vystoupil na mnoha pódiiích po celém světě. Dále zde patří například Ars Rediviva. Tento soubor byl založen roku 1951 flétnistou Milanem Munclingerem a cembalistkou Viktorií Švihlíkovou, jeho ženou. Jako jeden z mála souborů té doby se zabýval především barokní hudbou a složen byl hlavně z členů České filharmonie. Členové se čas od času

---

⁴⁸ Rozhovor s prof. Jiřím Válkem.

⁴⁹ ZERÁKOVÁ, Jana. *Český flétnista Jiří Válek*. Praha, 2016. Bakalářská práce. Akademie múzických umění. s. 22 - 23.

měnili, můžeme jmenovat např. flétnisty Františka Čecha, Josefa Jelínka nebo právě Jiřího Válka, hoboisty Pavla Verneru, Jiřího Mihule, Stanislava Duchoně, fagotistu Františka Hermana a cembalistu Josefa Hálu. Mezi komorní tělesa, s nimiž kdy vystupoval, se dají počítat také menší jazzová tělesa, ve kterých si zahrál s tuzemskými i světovými elitami jako je Karel Růžička, Jiří Stivín, Mojmír Bártek, Vicenc Kummer a další. Pravidelně spolupracoval s Jazzovým orchestrem Českého rozhlasu (JOČR), orchestrem Václava Hybše jako člen orchestru i jako sólista. Jazzu se věnuje dodnes nejen jako flétnista, ale také jako skladatel. Je autorem více než třiceti skladeb malých forem, většina z nich je nahrána v Českém rozhlasu nebo v televizi. Jazzu se věnuje pravidelně také jako pedagog, a to na letních jazzových kurzech *Czech Jazz Workshopu* v Praze.

Zúčastnil se mnoha mezinárodních soutěží jako porotce: Pražské jaro: 1981, 1986 (viz obrázek č. 7), 1991, 1996 (viz obrázek č. 8), 2001 (viz obrázek č. 9), 2009 (viz obrázek č. 10), 2015 (viz obrázek č. 11), Ženeva, Krakov, Vídeň, Budapešť, Markneukirchen.

Prof. Jiří Válek působí jako pedagog flétny na AMU již čtyřicátý rok, kde mimo hlavní obor vyučuje hru na pikolu, altovou flétnu, didaktiku a vyučovatelskou praxi. Ve svém úvazku hlavního oboru má nyní tři flétnistky. Vedle toho se stále věnuje jazzové hudbě.⁵⁰

---

⁵⁰ Rozhovor s prof. Jiřím Válkem.

2.2.1.1 Významní žáci

Jaroslav Pelikán

Jaroslav Pelikán je předním českým flétnistou a skladatelem, od roku 1996 působí jako první flétnista orchestru Národního divadla v Praze. Mimo orchestrální praxi je také činný v oblasti sólové hry. Vystoupil s mnoha orchestry na tuzemských i zahraničních pódiích a jako pedagog vedl interpretační kurzy v Brazílii. S kytaristou Jaroslavem Novákem tvoří soubor *Jers-duo*, je členem dechového kvintetu Národního divadla a komorního orchestru Národního divadla.

Zdroj fotografie: archiv Jaroslava Pelikána.

Na AMU vykonal přijímací zkoušky roku 1991 do třídy prof. Františka Čecha. V letech 1992 - 1993 přerušil studium kvůli pracovní příležitosti v Brazílii a od roku 1994 pokračoval ve studiu na AMU, tentokrát již u prof. Jiřího Válka. Během studií se dvakrát zúčastnil kurzů v Rakouském Semmeringu, kde s kvintetem ze soutěže přivazl první cenu. V roce 1994 získal první cenu na soutěži Young Prague pořádanou Japonskem. AMU absolvoval skladbou Carla Philipp Emanuela Bacha *Sonáta d moll*, *Variace Trockne Blumen* Franze Schuberta, *Sonatina* Hanryho Dutilleux, *Suita pro flétnu a kytaru* Jaroslava Nováka a Pelikánovými dvěma vlastními skladbami: *Sonáta č. 2 pro flétnu a klavír* a *Sonáta pro flétnu a varhany*. Absolvoval také s orchestrem Severočeské filharmonie Teplice.⁵¹

S čím Vám nejvíce pomohl prof. Válek?

„Především s celkovým ukázněním méj hry. Byl jsem před tím tak trochu neřízená střela.“

---

⁵¹ Dotazník pro bývalé studenty.

Stýkáte se dodnes s prof. Válkem?

„Stýkáme, tykáme si, občas navštěvuji jeho jazzové kreaace a také se velmi přátelím s jeho synem.“

Andrea Rysová

Andrea Rysová dnes patří mezi přední české flétnisty. Od roku 2006 působí jako první flétnistka České filharmonie. Pravidelně natáčí filmovou hudbu a spolupracuje též s Českým rozhlasem. Je vyhledávanou hráčkou předních orchestrů u nás i v zahraničí, a také mnoha komorních souborů.

Během studia v Koměříži získala mnoho úspěchů na soutěžích u nás i v zahraničí. V roce 1995 působila jako sólo-flétnistka Moravské filharmonie Olomouc.

V roce 1996 nastoupila na AMU do třídy prof. Jiřího Válka, kde v roce 2000 získala titul magistr (dále jen „Mgr.“ nebo „MgA.“). Během studií působila v mnoha komorních souborech, se kterými absolvovala řadu koncertů. V roce 2002 se stala členkou Symfonického orchestru Českého rozhlasu, kde působila do roku 2006.⁵²

Zdroj fotografie: archív České filharmonie.

Simona Pingitzer

Simona dnes působí jako první flétnistka Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK, kde hraje od roku 2009. Od koncertní sezóny 2013/2014 působí současně jako první flétnistka Slovenské filharmonie a vyučuje na Konzervatoři v Bratislavě. Velmi se věnuje sólové a komorní dráze.

Na AMU se hlásila v roce 2005. Z přibližně dvanácti uchazečů úspěšně vykonala přijímací

Zdroj fotografie: archív Simony Pingitzer.

⁵² Dotazník pro bývalé studenty.

zkoušky do třídy prof. Jiřího Válka, u kterého vystudovala s titulem BcA., MgA. a později i doktorát. AMU absolvovala se skladbami *Sonáta pro flétnu a basso continuo E dur* Johanna Sebastiana Bacha, *Trockene Blumen* Franze Schuberta, *Sonatina* Henryho Duttileux, *Chant de Linos* André Joliveta a Piazzolovo *Trio pro flétnu, violoncello a klavír*. S Ibertovým *Koncertem pro flétnu a orchestr* absolvovala za doprovodu Severočeské filharmonie Teplice.

Doktorandský koncert se skládal z těchto skladeb: *Sonáta pro flétnu a klavír* Paula Hindemitha, sólová skladba pro flétnu *Kos* Oliviera Messiaena, *Dechový kvintet* Carla Nielsen a *Sonáta pro flétnu a klavír* Sergeje Prokofjeva. Během studia se zúčastnila mnoha soutěží.⁵³

Kolik let jste u prof. Válka studovala?

„Osem. (smích) Bc., MgA., a potom ešte doktorát Ph.D.“

S čím Vám nejvíce pomohl prof. Válek?

„S disciplínou. A to nielen v zmysle, že máš len jednu šancu sa predviesť a zahrať (napr. 2 minúty na konkurze), ale aj celkovo v hraní, čo sa týka predovšetkým presného rytmu a intonácie. Myslím, že toto si nesiem do svojho profesionálneho života doteraz a som mu za to nesmierne vďačná.“

Roman Novotný

Roman Novotný je jedním z předních českých flétnistů. Od ledna roku 1989 působí jako flétnista České filharmonie a od roku 2000 jako pedagog na Pražské konzervatoři. V oblasti sólové dráhy vystoupil již s mnoha orchestry a natočil mnoho CD. Aktivně se zapojuje také do komorní hry, působí v souboru Afflatus Quintet a spolupracuje také s harfenistkou Janou Bouškovou.

Zdroj fotografie: archív České filharmonie.

---

⁵³ Dotazník pro bývalé studenty.

K prof. Jiřímu Válkovi nastoupil Roman Novotný v roce 1989 po úspěšně vykonaných přijímacích zkouškách, kterých se tehdy zúčastnilo okolo patnácti uchazečů. K etudám Paula Jean-Jeana a Ernesta Köhlera zahrál z paměti dva přednesy: *Koncert G dur* Wolfganga Amadea Mozarta a *Sonátu pro flétnu a klavír* Bohuslava Martinů. U prof. Války studoval Roman Novotný pět let a absolvoval se skladbami: *Sonáta pro flétnu a klavír* Sergeje Prokofjeva, *Sonáta pro flétnu a klavír* Bohuslava Martinů, *Sonáta E dur* Johanna Sebastiana Bacha a *Ballade* Franka Martina. S orchestrem Filharmonie Hradec Králové si zahrál *Koncert d moll* Carla Philippa Emanuela Bacha. Během studií se účastnil mnoha tuzemských i zahraničních soutěží. Nutno zmínit interpretační soutěž Pražské jaro v roce 1991 nebo 1996, kdy se mladý flétnista probojoval jako jediný z českých kandidátů do finále soutěže a umístil se na čtvrtém místě s cenou čestného uznání. Na dobu studií s prof. Válkem vzpomíná hezky a dodnes spolu udržují přátelský vztah.⁵⁴

S čím Vám nejvíce pomohl prof. Válka?

„S nápoem nových orchestrálních partů, neboť jsem neměl orchestrální praxi a souběžně s HAMU jsem začal hrát v ČF.“

Máte nějakou vzpomínku, která Vám uvízla v paměti a se kterou byste se chtěl podělit?

„Stovky vzpomínek, např. hodina flétny u moře na Malorce v hotelovém pokoji a následně koupání v moři.“

Stýkáte se dodnes s prof. Válkem?

„Ano, nedávno jsme byli i kolegy v porotě flétnové soutěže Pražské jaro.“

---

⁵⁴ Dotazník pro bývalé studenty.

2.2.2 prof. Radomír Pivoda

Radomír Pivoda se narodil roku 1954 v Brně do hudební rodiny. Hudbě se věnoval již od útlého věku, kdy se doma začal učit na klavír, a později díky otci Radomírovi Pivodovi st., který působil jako první flétnista ve Státní filharmonii Brno (dnes Filharmonie Brno), začal hrát také na flétnu. Hru na klavír mladý Pivoda studoval nejprve na Lidové škole umění Jaroslava Kvapila v Brně, kde úroveň výuky mladému talentovanému žákovi nestačila, proto poté brávil hodiny soukromě.

Po ukončení základního studia úspěšně vykonal přijímací zkoušky na konzervatoř v Brně do třídy svého otce Radomíra Pivody st., kde vedle studia flétny vystudoval také dirigování u Jaroslava Brože^{III}. Absolventským výstupem bylo dirigování děl *Richard III.* Bedřicha Smetany a *La serva padrona* Giovanni Battista Pergolesiho v provedení školního orchestru Konzervatoře Brno. Na flétnu absolvoval sólově s *Koncertem G dur* Wolfganga Amadea Mozarta s doprovodem Moravského komorního orchestru.

Při studiu konzervatoře v Brně dvakrát úspěšně vykonal přijímací zkoušky na JAMU, avšak po dohodě s tehdejším profesorem Oldřichem Slavíčkem na Janáčkovu akademii múzických umění nenastoupil. Už při studiích na konzervatoři v letech 1974 až 1979 působil jako flétnista a pikolista v operním orchestru Janáčkovy opery v Brně. S divadlem natočil mnoho nahrávek oper soudobé hudby.

Mezi lety 1976 až 1978 sloužil základní vojenskou službu v AUS VN, ve kterém působil také jako flétnista a konferenciér, a díky zájezdům s tamním dechovým kvintetem vystupoval i v zahraničí. Spolu s Radomírem Pivodou zde v té době působili v také flétnisté Jiří Maršálek a Martin Hlavsa.

Po dvou letech na vojně následovalo roční studium na Vysoké škole múzických umění (VŠMU) v Bratislavě u profesora Milana Jurkoviče, a poté tři roky na AMU u sólo-flétnisty České filharmonie profesora Františka Čecha, kde absolvoval jako Mgr. v roce 1982. V roce 1991 absolvoval uměleckou aspiranturu a na AMU začal vyučovat jako externí pedagog. V roce 1995 získal titul docenta a od roku 2014 působí na AMU jako profesor. Za léta pedagogického působení na AMU absolvovalo pod jeho vedením mnoho studentů. Na některé vzpomíná

velmi dobře, například na Jiřího Skuhru, Daniela Havla nebo Otu Reipricha. Všichni tito flétnisté dnes působí v předních orchestrech v Praze.

Už během dvou let na vojně v AUS VN byl několikrát jako výpomoc na pikolu v České filharmonii. Tento orchestr mu učaroval svým zvukem a nádhernou uměleckou atmosférou. Vzpomíná: „*Ať jsem zahrál jakýkoliv tón, vždycky krásně zapadl.*“⁵⁵ V září roku 1979 úspěšně vykonal konkurz do České filharmonie na pozici hráče na pikolu (viz obrázek č. 12).

*„Další konkurzní řízení do skupiny fléten s povinností pikoly proběhlo 7. září 1979 ve Dvořákově síni. Z přihlášených jedenácti zájemců přišlo ke konkurzu sedm kandidátů. V prvním kole, které bylo anonymní, přednesli uchazeči povinné přednesové skladby i vybrané orchestrální party jak pro flétnu, tak pro pikolu. Nejdříve hráli všichni postupně na flétnu, a pak, ve stejném pořadí, na pikolu. Z prvního kola se kvalifikoval pouze jediný kandidát, a to Radomír Pivoda, narozen 19. října 1954, absolvent brněnské konzervatoře, který působil v orchestru brněnského divadla. Dosáhl celkového ohodnocení 80,5 %. Konkurzní komise proto navrhla Radomíra Pivodu k přijetí od 1. října 1979 a nastoupil na místo po Vladislavu Paulíkovi.“*⁵⁶

První roky v České filharmonii spolupracoval ve skupině s prvními flétnisty Františkem Čechem a Jiřím Válkem, druhými flétnisty Lutoborem Hlavsou a Zdeňkem Vaníčkem, a později s Karlem Novotným. Do repertoáru se mu dostaly i jiné než pikolové party, hlavně na zájezdech, kdy často zaskakoval za první hráče kvůli jejich zdravotnímu stavu, někdy i během jednoho koncertu. Kvůli dlouhodobé nemoci flétnisty Františka Čecha byl roku 1985 vypsán konkurz na místo hráče první flétny. Konal se dne 29. dubna 1985 ve 14 hodin ve Dvořákově síni Domu umělců (dnes Rudolfinum). Přihlásilo se celkem dvanáct kandidátů, avšak na konkurz jich dorazilo deset. Mezi uchazeči spolu s Radomírem Pivodou byli například Mario Mesány, Jan Machat, Stanislav Finda, Pavel Foltýn a další. První kolo bylo anonymní, hráči zahráli povinnou skladbu Viléma Blodka *Koncert pro flétnu D dur* a do druhého kola, již neanonymního, postoupili čtyři flétnisté: Radomír Pivoda, Pavel Foltýn, Vladimír Vodička a Stanislav Finda. Souboj těchto flétnistů byl vyhodnocen na základě hry libovolného koncertu a hry částí z orchestrálních partů, konkrétně *Dafnise*

---

⁵⁵ Rozhovor s prof. Radomírem Pivodou.

⁵⁶ Archív ČF, karton: Konkurzy 1976–1985.

a *Chloé* Maurice Ravela, *Symfonie č. 4* Johannes Brahmsa, 4. věta ze *Symfonie č. 1* Ludwiga van Beethovena, suita z *Ptáka Ohniváka* Igora Stravinského a *Enšpíglova šibalství* Richarda Strausse. Podmínky konkurzu splnili dva uchazeči, na prvním místě Radomír Pivoda, na druhém Pavel Foltýn. Tak se Radomír Pivoda z pozice hráče na pikolu přemístil na pozici prvního flétnisty, na níž působí již třiatřicet let (viz obrázek č. 13). Jeho místo coby pikolisty bylo nabídnuto v pořadí druhému uchazeči, tedy Pavlu Foltýnovi.⁵⁷

Radomír Pivoda byl za dobu svého působení v České filharmonii několikrát zvolen do Umělecké rady ČF, kde zastával funkci místopředsedy. Vystřídalo se před ním nejen několik ředitelů, ale také šéfdirigentů: spolupracoval s Václavem Neumanem (1968 – 1989), dvakrát s Jiřím Bělohlávkem (1990 – 1992; 2012 – 2017), Gerdem Albrechtem (1993 – 1996), Vladimírem Ashkenazym (1996 – 2003), Zdeňkem Mácalem (2003 – 2007), Elijahu Inbalem (2009 – 2011). Se svými kolegy z filharmonie Františkem Kymlem/hoboj, Jiřím Seidlem/fagot, Ivanem Dolanským/klarinet a Jindřichem Petrášem/lesní roh znovu obnovili Dechové kvinteto České filharmonie.

Prof. Pivoda navštívil mnoho zemí, z nichž tou úplně první bylo Japonsko, které poznal hned během prvních pár týdnů po nástupu do České filharmonie. Japonsko jej velmi uchvátilo hlavně díky jeho kultuře a přírodě. Možná proto jej navštívil nejen s Českou filharmonií už více než třicetkrát. Právě v Japonsku se dostal do kontaktu s výrobcí fléten a pouze s dvouletou výjimkou, kdy hrál na americkou flétnu značky W. Haynes, používá výhradně japonské nástroje firem Yamaha, Muramatsu a Sankyo. S Muramatsu Tokyo spolupracoval také v rámci interpretačních kurzů jako pedagog. V Japonsku několikrát sólově vystupoval, zvláště vzpomíná na úspěch provedení *Koncertu e moll* českého skladatele Františka Bendy. Stále velmi rád navštěvuje tuto zemi. Spolu s flétnistou a pikolistou Stanislavem Findou zde spolupracuje s firmou Sankyo a jejich poslední zásluhou je nová, lépe vyladěná flétna řady 400. Mezi země, které již také navštívil a na které vzpomíná jako na ty nejzajímavější, patří například Brazílie, Uruguay nebo zvláště Portoriko, které navštívili s tehdejším šéfdirigentem Albrechtem. Vzpomněl na tamní horké klima, které některým členům filharmonie ničilo nástroje.

---

⁵⁷ Archív ČF, karton: Konkurzy 1976–1985.

Mimo Českou filharmonii spolupracoval také s orchestrem Národního divadla v Praze, se Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy FOK, Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu, Pražským komorním orchestrem a několik let nahrával filmovou hudbu v pražském nahrávacím studiu Ve Smečkách.

Co se týče sólových pódii, má za sebou několik koncertů s Českou filharmonií, mezi které patří například provedení *Koncertu pro flétnu a harfu* Wolfganga Amadea Mozarta s harfenistkou Janou Bouškovou, *Koncertantní symfonie pro flétnu, hoboj, fagot a lesní roh* Wolfganga Amadea Mozarta a *Concerto da Camera* Arthura Honeggera pro flétnu, anglický roh a smyčcový orchestr, který si zahrál se svým kolegou hobojistou Jiřím Zelbou dne 30. a 31. března 2006 ve Dvořákově síni Rudolfiny. Další sólový koncert si zahrál s druhým hobojovým kolegou Ivanem Sequardtem na Novoročním a zároveň zahajovacím koncertě Roku české hudby dne 1. ledna 2014 taktéž ve Dvořákově síni Rudolfiny. Pod taktovkou Jiřího Bělohlávky zazněl *Koncert pro flétnu, hoboj a orchestr* od německého skladatele Ignaze Moschelese.⁵⁸ Mimo orchestrální koncerty patří do této oblasti také recitály, mimo jiné s klavíristkou Mgr. Halkou Klánskou 12. října 2011 provedl jeden z odpoledních recitálů České filharmonie v Sukově síni Rudolfiny v rámci festivalu Dny Bohuslava Martinů. Kromě skladby *Sonáta pro flétnu a klavír* Bohuslava Martinů zazněla také skladba Francise Poulence *Sonáta pro flétnu a klavír, op. 164* a skladba Paula Hindemitha *Sonáta pro flétnu a klavír*.⁵⁹

Z nahrávek patří do diskografie mnoho titulů v rámci České filharmonie:

- **František Škvor: *Písně pro dětský sbor, flétnu a klarinet* (Supraphon, 1983)**
- **Leoš Janáček: *Capriccio pro klavír levou rukou a soubor dechových nástrojů* (RCA Records, 1991)** - Jaroslav Tachovský (tuba), Ludvík Bortl, Jiří Odcházal a Jaroslav Lisý (pozoun), Jiří Šedivý a Zdeněk Šedivý (trumpeta), Radomír Pivoda (flétna), Rudolf Firkušný (klavír)
- **Wolfgang Amadeus Mozart: *Koncertantní symfonie Es dur pro hoboj, klarinet, lesní roh, fagot a orchestr, K. dod. 9***

---

⁵⁸ Archív ČF.

⁵⁹ Výroční zpráva České filharmonie z roku 2011.

(Supraphon, 1992) - Radomír Pivoda (flétna), Jiří Mihule (hoboj), Zdeněk Tylšar (lesní roh), František Herman (fagot)

- **Johann Sebastian Bach: *Braniborský koncert č. 5 D dur, BWV 1050* (King Records, 1995)** - Mari Kumamoto (klavír), Jiří Hnyk (housle), Radomír Pivoda (flétna)

S orchestrem Filharmonici města Prahy pod taktovkou Giordana Bellincampio natočil CD pěveckých árií čínské zpěvačky Liping Zhang:

- **Puccini - Verdi - Bellini - Donizetti: *Arias* (EMI, 2008)**

S kolegou flétnistou Jiřím Válkem natočili s Pražským komorním orchestrem pod taktovkou Františka Vajnara:

- **Antonín Stamic: *Koncert pro dvě flétny a orchestr G dur* (Supraphon, 1991)**⁶⁰

Mezi nahrávky spíše sólové patří například:

- **Miloslav Kabeláč: *Lamenti e risolini pro flute a harfu, op. 53* (1989)** - Renata Kodadová (harfa)
- **Giovanni Battista Pergolesi: *Concert for flute G major* (1991)**
- **Arthur Honegger: *Concerto da Camera* (2006)**
- **Ivana Loudová: *Suita pro flétnu sólo* (JK XXI Prague, 2009)**
- **Johann Sebastian Bach: *Orchestrální suita č. 2 h moll (Badenerie) BWV 1067* (Marcophon, 2014)**
- **Nikolaj Rimskij Korsakov: *Let čmeláka pro flétnu a orchestr* (Marcophon, 2014)**
- **Jerome Naulais: *Maďarská fantazie pro flétnu a klarinet* (Marcophon, 2014)** - Milan Řeřicha (klarinet)⁶¹

Radomír Pivoda byl také velmi činný v oblasti soutěží. Mezi jeho úspěchy patří mimo jiné druhá cena na soutěži v Chomutově roku 1974, třetí cena na téže soutěži roku 1977 a první cena v roce 1981. Mezi největší úspěchy se dají považovat ceny: čestné uznání prvního stupně a cena za nejlepší

---

⁶⁰ Radomír Pivoda ml. Supraphon [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-17-4]. Dostupné z: <https://www.supraphonline.cz/umelec/2393-radomir-pivoda-ml>

⁶¹ Radomír Pivoda. Deezer [online]. [cit. 2018-17-4]. Dostupné z: <https://www.deezer.com/en/artist/4718791>

interpretaci díla Bohuslava Martinů a cena HUDEBNÍ MLÁDEŽE Československé republiky pro nejmladšího českého účastníka finále soutěže na 19. ročníku Mezinárodní interpretační soutěže Pražské jaro v roce 1977 (viz obrázek č. 14). Dnes se účastní mnoha soutěží jako porotce a mnohým z nich předsedá. Mezi tyto soutěže patří například Soutěžní přehlídka konzervatoří a hudebních gymnázií České republiky (2012), Mezinárodní interpretační soutěž Pražské jaro a naposledy, v prosinci roku 2017, se jako předseda poroty zúčastnil soutěže konzervatoří a hudebních gymnázií zvané Pardubické dechy (viz obrázek č. 15).^{62,63,64}

Prof. Pivoda dnes působí jako profesor hry na příčnou flétnu na AMU, kde mimo hlavní obor vyučuje hru orchestrálních partů a hru na pikolu. Stále také působí jako první flétnista České filharmonie a hraje na zlaté flétny značky Sankyo a Muramatsu⁶⁵

---

⁶² Výsledková listina XXXVI. Soutěžní přehlídky konzervatoří a hudebních gymnázií České republiky - hra na dechové nástroje. 25. listopadu 2012.

⁶³ OLŠANÍKOVÁ, Nikola. *Pražské jaro jako flétnová soutěž*. Praha, 2016. s. 10.

⁶⁴ Odborná porota PD 2017. Pardubické dechy [online]. Pardubice [cit. 2018-11-2]. Dostupné z: <http://pd.konzervatorpardubice.eu/archiv-starych-rocnikua/2017---iii-rocnik/odborna-porota-pd2017>

⁶⁵ Rozhovor s prof. Radomírem Pivodou.

2.2.2.1 Významní žáci

Jiří Skuhra

Jiří Skuhra dnes působí jako flétnista Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK, kam nastoupil již před dvaceti lety. Nějaký čas byl také členem orchestru Státní opery Praha a dodnes spolupracuje s mnoha dalšími orchestry, jako je například Pražská dechová harmonie. Mimo orchestrální činnost se věnuje také komorní hře - od roku 1993 působí v Českém nonetu.

Zdroj fotografie: archív Českého noneta.

Na AMU vykonal přijímací zkoušky v roce 1990 k prof. Radomírovi Pivodovi, u kterého studoval čtyři roky a získal titul Mgr. Absolvoval s *Koncertem G dur* Wolfganga Amadea Mozarta za doprovodu Filharmonie Hradec Králové. S prof. Pivodou se dodnes potkávají při pracovních příležitostech.⁶⁶

S čím Vám nejvíce pomohl prof. Pivoda?

„S orchestrální hrou a tónovou kulturou a intonací.“

Daniel Havel

Daniel Havel působí jako flétnista a pikolista v orchestru Národního divadla v Praze, a to od roku 2007. Od roku 2008 je členem ansámbľů pro soudobou hudbu, jako je Ostravská banda, se kterou vystoupil např. v Carnegie Hall a Lincolnově centru v New Yorku, Akademii umění v Berlíně nebo v Hudebním centru Vredenburg v Utrechtu. Je členem souboru Prague Modern. Spolupracuje s mnoha orchestry, např.

Zdroj fotografie: archív Daniela Havla.

⁶⁶ Dotazník pro bývalé studenty.

s Moravským komorním orchestrem, s Českými komorními sólisty a Moravskou filharmonií.

Na AMU udělal přijímací zkoušky roku 2006 do třídy prof. Radomíra Pivody. Během vysokoškolského studia se zúčastnil mistrovských kurzů Petera Lukase Grafa ve švýcarském Schaffhausenu, dále u Felixe Renggliho, Anderse Ljungar-Chapelona a Phillipa Bernolda. Absolvoval se skladbami George Enescu *Cantabile a Presto*, Yoshihisa Taira *Maya*, Leowell Liebermann *Sonáta pro flétnu a klavír*, György Ligeti *Šest bagatel pro dechové kvinteto*, Jacques Ibert *Koncert pro flétnu a klavír*.⁶⁷

Pamatujete si, co jste hrál na přijímacích zkouškách?

„Jediné, co mi utkvělo v paměti, je etuda od P. Jeanjeana, kterou jsem si večer před zkouškou rozkopíroval a slepil – ale jak jsem zjistil až během hry při zkoušce, tak bohužel poslepoval špatně. Naštěstí mě, tuším, pan prof. Válek zastavil dřív, než došlo k faux pas.“

S čím Vám nejvíce pomohl prof. Pivoda?

„Utvořit si na hru vlastní názor, samostatné a detailní práci, péči a zaměření na intonaci a rytmus, frázování (!).“

Oto Reiprich

Oto Reiprich působí od roku 2013 jako první flétnista orchestru Národního divadla v Praze a jako první flétnista a sólo hráč v orchestru Pražská komorní filharmonie (PKF). Mimo tyto orchestry dlouhodobě spolupracuje také s orchestry Česká filharmonie nebo Česká Sinfonietta.

Zdroj fotografie: archiv Oty Reipricha.

⁶⁷ Dotazník pro bývalé studenty.

V současnosti působí také jako člen souboru Belfiato Quintet, ve kterém hraje spolu s kolegy Janem Součkem (hoboj), Jiřím Javůrkem (klarinet), Ondřejem Šindelářem (fagot) a Kateřinou Javůrkovou (lesní roh). Tento soubor za svou dobu působení sklízí velké úspěchy, v roce 2017 natočil první CD pod nahrávací společností Supraphon.

Hudební dráhu započal nejprve na konzervatoři v Praze u pedagoga Mgr. Romana Novotného a poté v roce 2006 nastoupil na AMU, kde absolvoval bakalářské a magisterské studium u prof. Radomíra Pivody. Během studia na AMU vycestoval v rámci programu ERASMUS do zahraničí, konkrétně na akademii ve Vídni k prof. Hansgeorgovi Schmeiserovi, kde studoval jeden rok. Úspěšně také vykonal konkurz do Orchestrální akademie České filharmonie, kde působil dva roky. AMU absolvoval se skladbami *Sonáta h moll* Johanna Sebastiana Bacha, *Concerto* Malcolma Arnolda, *Sonáta pro flétnu a klavír „Undine“* Carla Reineckeho, *Ballade* Franka Martina a skladbou pro dechové kvinteto Paula Hindemitha.⁶⁸

Ke kterému pedagogovi jste na AMU chtěl?

„Chtěl jsem k panu profesorovi Pivodovi, znal mě po celou dobu studií už na Pražské konzervatoři a také někdy navštívil některý z koncertů, kde jsem hrál. Dalo by se říct, že mě sledoval.“

S čím Vám nejvíce pomohl prof. Pivoda?

„Pan profesor Pivoda mě naučil stát se nejen spolehlivým flétnistou, ale i lepším člověkem. Všechny jeho doporučení, rady, informace a pravdy z „našeho“ hudebního světa se mi během několika let stále opakovaně potvrzují. Důvěřoval mi a doporučil mě pro první větší hraní „kšefty“. Díky němu mám asi tu největší hráčskou zkušenost, mohl jsem 8 let hrát jako výpomoc 1. flétnu v České filharmonii, nebo si zahrát s ním.“

Byl jste spokojen s formou výuky?

„Byl jsem spokojený, mně osobně jeho forma výuky vždy vyhovovala a někdy i teď pociťuji, jak rád bych na hodinu zašel. Protože jak říkával, a to se také potvrdilo: „Až u mě skončíš, nikdo ti již neřekne, že hraješ špatně!“

---

⁶⁸ Dotazník pro bývalé studenty.

...a to bych často potřeboval. Mnoho informací z hodin mám zafixované navždy. Hlavně co se týká vedení fráze."

Máte nějakou vzpomínku, která Vám uvízla v paměti a se kterou byste se chtěl podělit?

„Jednou jsem se snažil hrát nějaký přednes po svém, samozřejmě blbě. Pan profesor mi řekl: Otíku, až budeš mít svůj názor, hraj si to, jak chceš, teď ho nemáš, takže to budeš hrát, jak řeknu já ...měl pravdu. A pak třeba společně na pivu v Lyons v Tokyu, během zájezdu s ČF a mnoho dalšího..“

2.2.3 Mgr. Mario Mesany

Mario Mesany se narodil v roce 1963 v Praze, v nejkrásnějším městě na světě, jak sám tvrdí. Pochází z hudební rodiny, maminka se věnovala zpěvu a vyučovala hudební výchovu na základní škole, otec je zpěvák a varhaník, který se hře na varhany věnoval již od patnácti let. Hudební začátky získal Mario Mesany od otce. Ten jej brávil s sebou na pražské kůry, kde nejprve jen otce poslouchal a později, když se začal sám věnovat hudbě, hrával spolu s otcem. Základní uměleckou školu navštěvoval nejprve na housle, ale dlouho u nich nezůstal. Vzpomíná na začátky, u kterých bylo zapotřebí hodně trpělivosti, jak ze strany studenta, tak i rodičů. Otec syna velmi podporoval, mnohdy naopak litaly pantofle, a tak studia houslí zanechal. Na housle však nezanevřel, naopak je považuje za dobrý základ, co se intonace a zvuku týče. Hru na zobcovou flétnu začal studovat již při studiích houslí, na rozdíl od hry na housle mu toto studium vydrželo mnohem déle, konkrétně až do šesté třídy. Díky dlouholeté přípravě se hře na zobcovou flétnu naučil velmi dobře a dodnes ovládá složitější skladby, jako jsou například koncerty Antonia Vivaldiho. Hru na flétnu studoval ve třídě tehdejšího prvního flétnisty orchestru Národního divadla v Praze Vlastimila Cerhy. Ten si na hodiny flétny nosil svou stříbrnou (poté i zlatou) příčnou flétnu značky W. Heynez, která byla úhledně složena v malém futrálu, což mladého Mesanyho uchvátilo natolik, že se dal na studium flétny příčné. Osud a dispozice školy však nadělili mladému studentovi první nástroj značky Amati Kraslice, která se nosila v neskladném velkém a nevzhledném futrálu, čímž se naštěstí nedal odradit. Již při základních studiích získával mnoho ocenění, mezi které patří například první cena na Duškově soutěži nebo první cena na soutěži Concertino Praga.

Po absolvování základní školy a pouze po dvou letech studia hry na příčnou flétnu, vykonal přijímací zkoušky do flétnové třídy prof. Jana Riedelbaucha na konzervatoř v Praze. I během těchto studií sklízel mnoho úspěchů. Zúčastnil se například soutěže konzervatoří v Ostravě, Teplicích a v Brně. Jako mladý student konzervatoře se utkal se studenty akademií na výběrové rozehrávce na interpretační soutěž v Mnichově:

„Byl to den, kdy byl zároveň konkurz do Národního divadla na pikolu, a já se přihlásil i na tu přehrávku, i na ten konkurz. Takže jsem lítal mezi Národním divadlem, tam jsem odehrál první kolo, běžel jsem do Valentinské, kde bylo první

kolo té rozehrávky, odehrál jsem to, běžel jsem zpět do Národního divadla a tam už měli všichni party a studovali druhé kolo. Já jsem tam přilítl, dostal jsem part, hned jsem šel na řadu a hrál jsem Vivadliho na pikolu a party. Pak jsem běžel zpátky do Valentinské, kde už na mě čekala paní korepetitorka, pan profesor Válek, pan profesor Čech, pan profesor Bourek z Brna.. a všichni vyhlíželi, kde je Mesany, protože se taky dostal do druhého kola. A já jsem běžel po těch schodech ve Valentinské, sundával jsem si kabát, přilítl jsem tam a hrál jsem Černého kosa (udýchaně)."⁶⁹ pobaveně popisuje historku z této soutěže. Na konkurzu do Národního divadla tehdy skončil druhý, na prvním místě se umístil Tomáš Kalous, který v divadle působí dodnes.

Na hodiny s prof. Janem Riedelbauchem vzpomíná hezky. Jeho hodiny Mariu Mesanymu rozšířily nejen hráčské obzory, ale také literární a obecně umělecké. Zvláště vzpomíná na profesorovy výborné příklady literárního textu s hudebním frázováním. Nemálo se také stávalo, že mladý student využíval rozbor poezie při hodinách flétny v případě, že etudy, které měl mít připraveny na hodinu, nestihl. Při absolventském vystoupení provedl *Koncert D dur pro flétnu a orchestr* Wolfganga Amadea Mozarta. Koncert se konal ve Dvořákově síni Rudolfiny (tehdy se po splnění konkurzu dělávaly koncerty s orchestrem v Rudolfinu) za doprovodu školního symfonického orchestru. Při koncertu byly provedeny kadence pana profesora Thuriho, které byly věnovány přímo mladému absolventovi.

Po konzervatoři chtěl pokračovat ve studiu flétny na AMU. Nešťastné počátky přijímacích zkoušek střídaly ještě nešťastnější. Po úspěšném vykonání prvního a druhého kola přijímacích zkoušek, kdy se dále do třetího kola dostali z dvanácti uchazečů pouze dva flétnisté, Mario Mesany a Jan Machat, nebyl nakonec nikdo přijat. Na odvolání nakonec přijali Jana Machata. O rok později se podobná situace opakovala, až se do třetice přijímací zkoušky vydařily. V září bylo rozhodnuto, že Mesany začne studovat na AMU, avšak na roční stáži v Moskvě. Protože byl již půl roku ženatý (toto studium bylo pouze pro svobodné), studium na AMU mu do třetice zamítli. Konečně na jaře v roce 1987, kdy úspěšně vykonal konkurz do Symfonického orchestru Českého rozhlasu, byl také přijat na AMU do třídy prof. Františka Čecha. Ten již té době nehrál v České filharmonii, takže měl mnoho času na výuku na AMU a Mariovi Mesanymu věnoval nadmíru svého času. Na hodiny s prof. Čechem vzpomíná

---

⁶⁹ Rozhovor s Mgr. Mariem Mesanym.

velmi hezky. Měli spolu velmi dobrý vztah, možná také proto, že byl jeden z jeho posledních žáků, tím úplně posledním byl Jaroslav Pelikán. Na hodiny hry orchestrálních partů a komorní hru chodil k prof. Jaroslavovi Josífkovi, dlouholetému prvnímu flétnistovi Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK. Tyto hodiny byly pro Maria Mesanyho velmi prospěšné, zvláště si považuje jeho výuku techniky hry v pianu. Po pěti letech studia při absolventském koncertu Mario Mesany provedl první koncert s komorními skladbami v malém sále Rudolfiny a druhý koncert se konal v Atriu na Žižkově, kde provedl *Sonátu F dur pro flétnu a klavír* Františka Bendy, skladbu *Tři kusy* francouzského skladatele Jehana Alaina pro flétnu a varhany, na které jej doprovodil jeho otec, *Kvartet D dur pro flétnu a smyčce* Wolfganga Amadea Mozarta, *Chant de Linos* André Joliveta a *Sonátu pro flétnu a klavír* Sergeje Prokofjeva.

Do Symfonického orchestru Českého rozhlasu (dále jen „SOČR“) nastoupil nejprve na záskok na půl úvazku za tamního druhého flétnistu Václava Žilku, později, konkrétně v březnu roku 1987 byl vypsán konkurz. Do druhého kola konkurzu z přibližně dvanácti uchazečů postoupili tehdy tři flétnisté: Mario Mesany, Robert Heger a Josef Kocúrek. Na pozici prvního flétnisty nastoupil Robert Heger a Mario Mesany od září téhož roku nastoupil jako hráč druhé flétny s povinností pikoly. V roce 1997 se vypsala konkurz na místo prvního flétnisty. Ve finálovém kole se Mario Mesany utkal s Petrem Veverkou a konkurz vyhrál. Nyní zde jako sóloflétnista hraje již jednatřicátou sezonu (viz obrázek č. 16).

S orchestrem Českého rozhlasu provedl mnoho sólových koncertů a nahrávek, mezi které patří například *Koncert pro flétnu a harfu C dur* Wolfganga Amadea Mozarta s kolegyní harfenistkou Lydií Härtelovou. Koncert proběhl v rámci abonentní řady a konal se ve Dvořákově síni Rudolfiny. Mezi další vystoupení v rámci abonentní řady SOČR patří provedení *Concertina pro flétnu (pikolu), dudy, tympány a orchestr* soudobého českého skladatele Jiřího Gemrota, které si zahrál spolu s kolegyní Evou Rychtovou a Janem Bouše pod taktovkou Vladimíra Války. V rámci 4. abonentního koncertu řady „Tady žije SOČR“ provedl *Koncert pro flétnu a orchestr e moll* Františka Bendy. Koncert se konal dne 6. března 2018 ve Studiu 1 budovy Českého rozhlasu pod taktovkou Marka Šedivého. Raritou mezi těmito sólovými koncerty je provedení *Koncertu pro flétnu a orchestr „La Notte“* Antonia Vivaldiho, který se konal v japonském městě Nagoja. V Japonsku mimo tento koncert několikrát vystoupil na mnoha dalších koncertech, konkrétně již osmnáctkrát se SOČR

a jednou se Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy FOK, a mimo jiné několikrát také sólově s kytaristou Martinem Křehnáčem (viz obrázek č. 17) a svým synem Štěpánem (viz obrázek č. 18).

Mimo SOČR se koncertní činnosti věnoval už při studiích. I přesto, že tehdy ještě na AMU nestudoval, hrával s dechovým kvintetem AMU, který vedl fagotista profesor Jiří Seidl. Mnoho dalších koncertů proběhlo s kolegyní harfenistkou. Jeden rok také působil v Symfonickém orchestru hlavního města Prahy FOK na záskok za mateřskou dovolenou flétnistky Hany Brožové (Knauerové). Zahrál si také v mnoha jiných orchestrech, mezi které patří například Severočeská filharmonie Teplice, Filharmonie Hradec Králové, Pražský komorní orchestr nebo Nagoya Philharmonic Orchestra.

Za léta působení v orchestrech si zahrál s mnoha významnými osobnostmi hudební sféry. Se Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy FOK si zahrál například pod taktovou francouzského dirigenta Serge Baudo a se SOČR si v roce 2008 zahrál také s irským flétnistou Sirem Jamesem Galwayem při Mezinárodním hudebním festivalu v Českém Krumlově.

Pedagogickou dráhu započal již po konzervatoři. Nejprve vyučoval na Základní umělecké škole Ilji Hurníka v Praze, kde působil dva roky. Roku 1993 nastoupil jako pedagog klasické hry na flétnu na Konzervatoř Jaroslava Ježka v Praze, což byla po základní umělecké škole velká změna. Začal vyučovat studenty, kteří většinou nastoupili již po jiné střední škole, což vybízí k tomu, aby se dělal náročnější repertoár a více se věnovalo hudbě jako takové. Nejprve nastoupil za mateřskou dovolenou na půl úvazku, ale díky velkému nárůstu nových studentů a výbornému vedení flétnové třídy zůstal na konzervatoři i nadále zaměstnán. Dnes zde působí jako vedoucí dechového a bicího oddělení. Na AMU začal vyučovat v akademickém roce 2015/2016. Na konkurzu se o toto místo přihlásilo pět flétnistů: Jana Jarkovská, Jan Ostrý, Simona Pingitzer, Lenka Kozderková a Mario Mesany. Uchazeči zahráli *Koncert pro flétnu* Wolfganga Amadea Mozarta a *Koncert pro flétnu a orchestr* (v úpravě pro klavír) Jacques Iberta. Dále proběhla výuka předem stanoveného studenta a poslední částí konkurzu byl rozhovor o výukovém plánu uchazeče. Po vítězném konkurzu získal

Mario Mesany do úvazku jeden hlavní obor, hru orchestrálních partů a hru na pikolu.⁷⁰

Vedle orchestru a pedagogické činnosti se Mario Mesany věnuje také historické interpretaci. V devadesátých letech spolu se svými kolegy z Národního divadla, Státní opery a konzervatoře převzal již dříve založený (1974) vokálně-instrumentální soubor Rožmberská kapela, který se zaměřuje na interpretaci středověké, renesanční a raně barokní hudby na dobové nástroje (viz obrázek č. 19). V tomto souboru působí jako umělecký vedoucí, stará se mimo jiné o aranžování skladeb a koncertní činnost. Hraje na mnoho nástrojů, mezi které patří například flétna traverso, zobcové flétny, krumhorny, šalmaje nebo také niněra a dudy. S tímto souborem navštívil mnoho zemí, z nichž můžeme jmenovat například Španělsko, Švédsko, Maltu, Řecko, Itálii apod.

„Ten důvod, proč mě to ještě pořád láká a baví, je ten, že zaprvé ta muzika je jiná a člověk jde úplně na dřev té hudby. Například v gotice, kde ty harmonické postupy jsou jiné, nebo v renesanci, ty renesanční sbírky, ty tanečky, to je tak průzračné a krystalické. A navíc se to hraje na nástroje, které nejsou „samohrajky“ a musí se přemlouvat a hodně se na ně učit. Je to očisťující. Relaxace.“⁷¹

Mario Mesany dnes působí jako pedagog na AMU, Konzervatoři Jaroslava Ježka a jako sóloflétnista v SOČR. Hraje na stříbrnou flétnu japonské značky Sankyo doplněnou zlatou hlavicí.⁷²

---

⁷⁰ Mario Mesany. In: *Konzervatoř Jaroslava Ježka* [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: http://www.kjj.cz/rpc/os_info.php?id=53

⁷¹ Rozhovor s Mgr. Mariem Mesanym.

⁷² Rozhovor s Mgr. Mariem Mesanym.

3. Závěr

Ve své magisterské práci Pedagogové flétnisté na AMU v Praze jsem se snažila udělat náhled do historie celé Akademie múzických umění a Hudební fakulty v souvislosti s pedagogy hry na flétnu, kteří zde za ta léta její existence působili. Mým záměrem bylo přiblížit čtenáři úzkou spojitost politické situace s vývojem školy, na které tito pedagogové studovali, pracovali či nyní pracují. Cílem této práce bylo také zjistit podrobnější informace o samotných flétnístech. Tedy, jak se na Akademii dostali, jak dlouho zde působili či působí a jaký k ní měli či mají vztah. V současnosti má Hudební fakulta tři výborné flétnisty, o kterých není moc veřejných materiálů, proto jsem chtěla tyto informace vypátrat, připomenout jejich úspěchy a přiblížit profily jejich osobnosti. Aby měl čtenář o to lepší ponětí o kvalitách těchto pedagogů, přidala jsem podkapitolu s jejich nejlepšími žáky, tedy žáky, kteří dnes mají své místo v předních českých či zahraničních orchestrech, komorních tělesech nebo jsou dokonce na sólové dráze.

Práce pro mne byla velkým přínosem. Při zpracovávání různých textů jsem se dověděla mnoho užitečných informací a věřím, že stejně tak jako mně, poskytne tento text dostatečné informace i ostatním studentům či jiným čtenářům, a dostane se jim tak ponětí nejen o kapacitách, které na AMU kdy působiley, ale také o významu Akademie samotné.

4. Seznam použité literatury

I. Archívní fondy:

Archív ČF, karton: Konkurzy 1938–1945.

Archív ČF, karton: Konkurzy 1945 - 1975.

Archív ČF, karton: Konkurzy 1976–1985.

Archív ČF, karton: Konkurzy 1976–1985.

Archív ČF, výroční zpráva 2011.

Archív Českého noneta.

Archív Daniela Havla.

Archív Jaroslava Pelikána.

Archív konzervatoře v Pardubicích: Výsledková listina XXXVI. Soutěžní přehlídky konzervatoří a hudebních gymnázií České republiky - hra na dechové nástroje 2012.

Archív Oty Reipricha.

Archív Pražského jara.

Archív Simony Pingitzer.

Dotazník pro bývalé studenty.

Rozhovor s prof. Jiřím Válkem.

Rozhovor s Mgr. Mariem Mesanym.

Rozhovor s prof. Radomírem Pivodou.

II. Vydané prameny:

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE. 50. výročí založení *Akademie múzických umění v Praze: 1946-1996*. Praha: Sdružení U&Ř Akademie múzických umění v Praze, 1996. 64 s.

ČECH, František. *Orchestrální studie pro flétnu*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1982. 1 partitura. 194 s.

CHLUPÁČ, Miloslav. *AMU Akademie múzických umění*. Praha: Akademie múzických umění v Praze. 81 s.

FRANC, Martin. *Dějiny Akademie múzických umění v Praze*. První vydání. Praha: NAMU, 2017. 382 stran. ISBN 978-80-7331-422-4 .

FRANC, Martin a Lenka KRÁTKÁ, ed. *Dějiny Akademie múzických umění ve vyprávěních*. 1. vydání. Praha: NAMU, 2017. ISBN 978-80-7331-398-2.

LANDOVÁ, Kristýna. *Umělecké profily sólistů - flétnistů České filharmonie*. Ostrava, 2012. Bakalářská práce. Ostravská univerzita v Ostravě. 40 s.

MATHÉ, Ivo. *AMU = DAMU + FAMU + HAMU: Akademie múzických umění v Praze*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2006. 71 s. ISBN 80-7331-065-1.

OLŠANÍKOVÁ, Nikola. *Pražské jaro jako flétnová soutěž*. Praha, 2016. Bakalářská práce. Akademie múzických umění, 46 s.

PAVLÍČKOVÁ, Jana. *Flétnista Josef Bok*. Praha, 2012. Diplomová práce. Akademie múzických umění. 54 s.

ČERNÝ, Rudolf a BOK, Josef. *Škola hry na flétnu*. 6. vyd. Praha: Supraphon, 1989.

ZERÁKOVÁ, Jana. *Český flétnista Jiří Válek*. Praha, 2016. Bakalářská práce. Akademie múzických umění. 49 s.

III. Periodický tisk:

Akademie múzických umění (AMU) v Praze: Informace o organizaci a studiu. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 1974. 142 s.

Hudební fakulta AMU v Praze, informační publikace (Praha 1995 a 1996).

Karel Pravoslav Sádlo: Dokonalost není maličkostí. *Hudební rozhledy*. 9/1953.

Živá hudba, sborník Hudební fakulty AMU I. – XIII. (Praha 1959–2003).

5. Seznam elektronických pramenů

72 let úspěchů a rozvoje. HAMU [online]. Praha [cit. 2018-14-1]. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/vse-o-fakulte/historie-uspechy-a-oceneni/>

AMU, Akademie múzických umění v Praze. AMU [online]. Praha 2017 [cit. 2018-25-2]. Dostupné z: <https://www.amu.cz/cs/>

František Čech. Supraphon [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-17-4]. Dostupné z: <https://www.supraphonline.cz/umelec/2212-frantisek-cech>

Historie školy. AMU [online]. Praha [cit. 2018-14-1]. Dostupné z: <https://www.amu.cz/cs/vse-o-amu/historie-uspechy-a-oceneni/>

HOLLAN, Matěj. *Josífko, Jaroslav.* CENTRUM HUDEBNÍ LEXIKOGRAFIE. Český hudební slovník osob a institucí [online]. Brno 2006 [cit. 2018-2-4]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=4883

Jaroslav Josífko. Supraphon [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-17-4]. Dostupné z: <https://www.supraphonline.cz/umelec/2372-jaroslav-josifko>

Katedry a obory. HAMU [online]. Praha [cit. 2018-8-1]. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/katedry-obory/>

Mario Mesany. Konzervatoř Jaroslava Ježka [online]. [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: http://www.kjj.cz/rpc/os_info.php?id=53

Odborná porota PD 2017. Pardubické dechy [online]. Pardubice [cit. 2018-11-2]. Dostupné z: <http://pd.konzervatorpardubice.eu/archiv-starych-rocnikua/2017---iii-rocnik/odborna-porota-pd2017>

Radomír Pivoda. Deezer [online]. [cit. 2018-17-4]. Dostupné z: <https://www.deezer.com/en/artist/4718791>

Radomír Pivoda ml. Supraphon [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-17-4]. Dostupné z: <https://www.supraphonline.cz/umelec/2393-radomir-pivoda-ml>

ZAPLETAL, Petar. *Akademie múzických umění v Praze*. CENTRUM HUDEBNÍ LEXIKOGRAFIE. Český hudební slovník osob a institucí [online]. Praha 2009 [cit. 2018-14-1]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=5200

Zemřel kameraman a bývalý rektor AMU Ilja Bojanovský. Česká televize [online]. Praha 2009 [cit. 2018-14-1]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1420886-zemrel-kameraman-a-byvaly-rektor-amu-ilja-bojanovsky>

6. Přílohy

Obrázek č. 1: obálka původní publikace Škola hry na flétnu autorů Rudolfa Černého a Josefa Boka; zdroj: vlastní archiv.

XII. MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ SOUTĚŽ PRAŽSKÉHO JARA

Praha - Dům umělců 15. května 1959

I. koncert laureátů

MEZINÁRODNÍ FOROTA

Cestný předseda:

zasloužilý umělec prof. František STUPKA - Praha

Předseda:

prof. Karel Pravoslav SÁDLO - Praha

I. místopředseda:

prof. Michail Nikolajevič BUJANOVSKIJ - Leningrad

II. místopředseda:

prof. Henri GAGNEBIN - Ženeva

Clenové:

prof. Josef BOK - Praha

prof. Atanas GRDEV - Sofie

prof. Rudolph HANZL - Vídeň

prof. Zoltán JENEY - Budapešť

prof. Ewald KOCH - Berlín - NDR

prof. Ludwik KURKIEWICZ - Varšava

prof. Karel PIVONKA - Praha

Jean Pierre RAMPAL - Paříž

prof. Oskar ROTHENSTEINER - Berlín

prof. František SUCHÝ - Brno

Program:

1. Slavnostní vyhlášení výsledků předsedou poroty
prof. K. P. Sádlo

2. W. A. Mozart:
Koncert C dur pro boboj a orchestr, Ka. 314

Allegro aperto

Andante ma non troppo

Allegro

Lothar KOCH - NSR

3. J. I. Albert:

Koncert pro flétnu a orchestr

Allegro

Andante

Allegro scherzando

Zdeněk BRUDEHANS - ČSR

Přesídka

4. C. Debussy:

I. repozice pro orchestr se sólovým klarinetem

Peter RIECKHOFF - NDR

5. C. M. Weber:

Concertino e molj pro lesní roh a orchestr,

opus 45

Boris AFANASJEV - SSSR

SYMPHONICKÝ ORCHESTR HL. MĚSTA PRAHY FOK

HdI

Dr. Václav Smetáček

VÝSLEDKY SOUTĚŽE:

Flétny:

I. cena se zvláštním uznáním a titul laureáta
Zdeněk Brudehans - ČSR

I. cena a titul laureáta
Michel Debost - Francie

Jan Hecel - ČSR

II. cena
Dr. Werner Tripp - Rakousko

III. cena
Alexander Murray - Velká Británie

Louis Fr. Hebral - Francie

Hoboje:

I. cena a titul laureáta
Jacques Vandeville - Francie

Lothar Koch - NSR

II. cena

Miloslav Hašek - ČSR

Pavel Verner - ČSR

Jiří Mihuše - ČSR

Jaroslav Janků - ČSR

III. cena

Karel Lang - ČSR

László Bóhr - Maďarsko

Don Theodore Jaeger - USA

Klarnety:

I. cena a titul laureáta
Peter Rieckhoff - NDR

Aurelian Octav Popa - Rumunsko

II. cena

Atanas Kolev - Bulharsko

III. cena

Milenko Stefanović - Jugoslávie

Fagoty:

I. cena neudělena

II. cena

Mikoslav Masler - ČSR

Vladimír Vlasenko - SSSR

František Svoboda - ČSR

Arle Van Lysebeth - Belgie

Sergej Krasavin - SSSR

III. cena neudělena

Obrázek č. 2: Program z prvního koncertu laureátů z jedenáctého ročníku Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro z roku 1959; zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 3: Porota Pražského jara (1991), zleva: Henrik Pröhle, Aurèle Nicolet, Maxence Larrieu, František Čech, Zdeňkem Bruderhans, András Adorján, Miloš Jurkovič; zdroj: *archív Pražského jara*.

**XXXIII. MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ SOUTĚŽ
PRAŽSKÉHO JARA**

Praha, 23. duben — 10. květen 1981, Dům umělců

FLÉTN A

Porota soutěže:

Předseda: František Čech, ČSSR

Mistopředsedové: Nicolaus Delius, NSR — Alexander Kornějev, SSSR

Členové: András Adorján, Dánsko — Joseph Bopp, Švýcarsko — Arnošt Bourek, ČSSR — Zoltán Jeney, Maďarsko — Miloš Jurkovič, ČSSR — Boris Stojanov, Bulharsko, Jiří Válek, ČSSR Johannes Walter, NDR

Tajemník: Jaroslav Tvrzský

VÝSLEDKY SOUTĚŽE:

**I. CENA, ZLATÁ PLAKETA A TITUL LAUREÁTA
neudělena**

**II. CENA, STŘÍBRNÁ PLAKETA A TITUL LAUREÁTA
JANA PASTRŇÁKOVÁ, ČSSR
INGELA ØIEN, Norsko**

**III. CENA, BRONZOVÁ PLAKETA A TITUL LAUREÁTA
MICHAEL FAUST, NSR
PAVEL FOLTÝN, ČSSR**

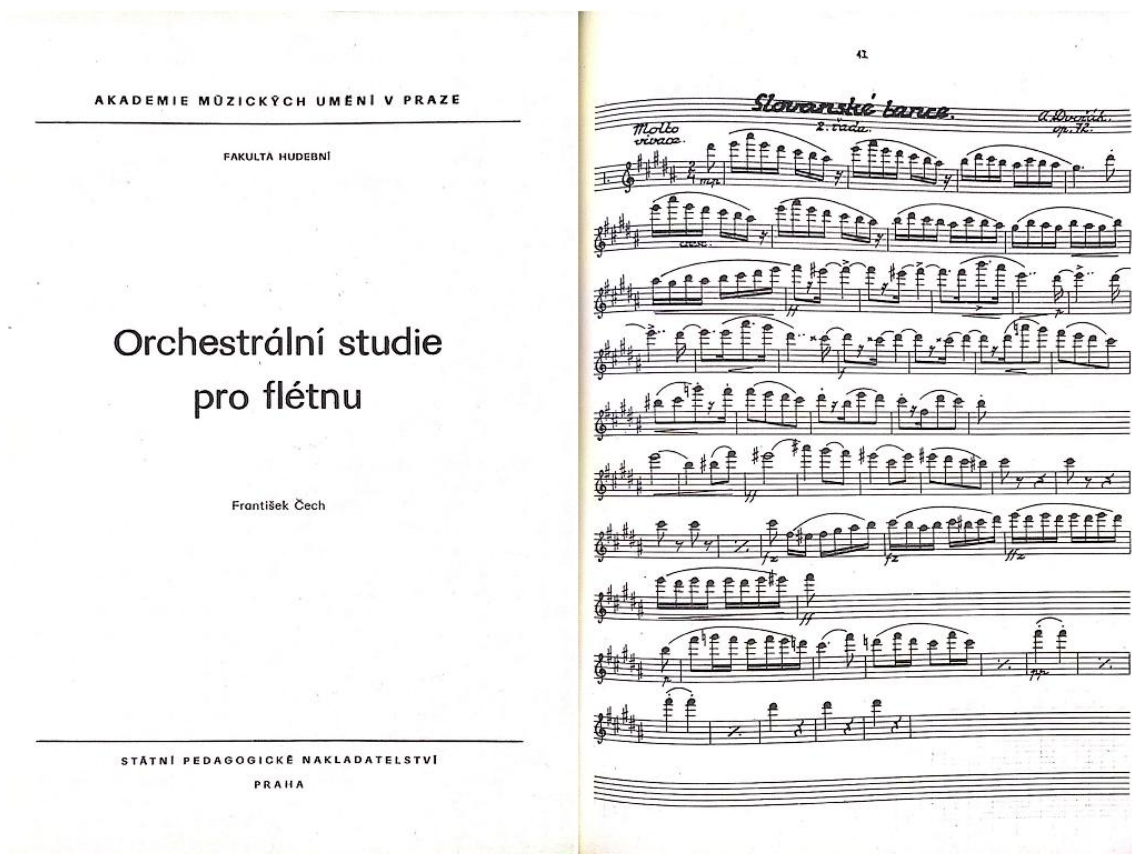
ČESTNÉ UZNÁNÍ I. STUPNĚ

**TARO OTOMO, Japonsko
PATRICE KIRCHHOFF, Francie
MOTOAKI KATO, Japonsko**

ČESTNÉ UZNÁNÍ

**ALAIN BARRÉ, Francie
ALAIN EHKIRCH, Francie
THTERRY FISCHER, Švýcarsko
CECILIA FRANCESCONI, Argentina
EVA HALLEROVÁ, ČSSR
FRANTIŠEK KANTOR, ČSSR
ERIC KIRCHHOFF, Francie
TETSUO KUGAI, Japonsko
YUFUKO MAEDA, Japonsko
TOMIO NAKANO, Japonsko
MASATO SATO, Japonsko
CHRISTIAN STUDLER, Švýcarsko
LEOŠ SVÁROVSKÝ, ČSSR
MARINA VOROŽCOVA, SSSR
ORLIN ZLATARSKI, Bulharsko**

Obrázek č. 4: Výsledková listina z třiatřicátého ročníku Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro z roku 1981; zdroj: *archív Pražského jara*.

Obrázek č. 5: obálka a ukázka rukopisu původní publikace Orchestrální studie pro flétnu prof. Františka Čecha; zdroj: vlastní archiv.

Obrázek č. 6: Členové poroty Pražského jara (1996), zleva: Jaroslav Josífk, Jiří Boušek; zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 7: porota Pražského jara (1986), zleva: 1. řada: Akiyasu Miyamoto, Louis Courtinat, Alexander Kornejev, Oldřich Flosman; 2. řada: Jiří Válek, Henrik Pröhle, Miloš Jurkovič, Boris Stojanov; zdroj: *archív Pražského jara*.

Obrázek č. 8: porota Pražského jara (1996), zleva: Lóránt Kovács, Michel Debost, Jiří Válek, Jaroslav Josífkó, Trevor Wye, Bernard Z. Goldberg, Jiří Boušek; zdroj: *archív Pražského jara*.

Obrázek č. 9: Porota Pražského jara (2001), zleva: Jiří válek, Renate Greiss-Armin, Pierre-Yves Artaud, Vítězslav Drápal, Henrik Pröhle, Trevor Wye, Michel Debost; zdroj: *archív Pražského jara*.

Obrázek č. 10: Porota Pražského jara (2009), zleva: Henrik Pröhle, Božena Růžičková, Miloš Jurkovič, Renate Greiss-Armin, Michel Debost, Clara Novak, Jiří Válek; zdroj: *archív Pražského jara*.

Obrázek č. 11: Porota Pražského jara (2015), zleva: Philippe Bernold, Carol Wincenc, Jiří Válek, Renate Greiss-Armin, András Adorján, Barbara Gisler-Haase, Roman Novotný; zdroj: *archív Pražského jara*.

Obrázek č. 12: prof. Radomír Pivoda (vlevo) jako hráč na pikolu v České filharmonii; zdroj: *archív České filharmonie*.

Obrázek č. 13: Flétnová skupina České filharmonie, zleva: Jan Machat, Radomír Pivoda, Andrea Rysová, Petr Veverka, Roman Novotný; zdroj: *archív České filharmonie*.

**XXIX. MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ SOUTĚŽ
PRAŽSKÉHO JARA 1977**

PRAHA, 29. DUBEN — 14. KVĚTEN 1977, DŮM UMĚLCŮ

Porota soutěže pro obory flétna a fagot

Předseda: Karel Pivoňka, ČSSR

Místopředsedové: Rudolf Leuzinger, Švýcarsko — Boris Stojanov, Bulharsko

Členové: František Čech, ČSSR — Nikolaus Deltus, NSR — Eberhard Grünenthal, NDR — Miloš Jurkovič, ČSSR — Miloslav Mastier, ČSSR — Wiktor Osadzin, Polsko — Hans Reznicek, Rakousko — Imre Rudas, Maďarsko — Roman Těrechín, SSSR

Tajemník: Jaroslav Tvrzský

Porota soutěže pro obory hoboj a klarinet

Předseda: Milan Etlík, ČSSR

Místopředsedové: Evelyn Barbirolli, Anglie — Ivan Pušečnikov, SSSR

Členové: György Balassa, Maďarsko — Sava Dimitrov, Bulharsko — František Hanták, ČSSR — Radu Chişu, Rumunsko — Ewald Koch, NDR, Ludwik Kurkiewicz, Polsko — André Marescotti, Švýcarsko — Rudolf Novák, ČSSR — Vladimír Říha, ČSSR — Gerd Starke, NSR

Tajemník: Jaroslav Tvrzský

VÝSLEDKY SOUTĚŽE

FLÉTNA

I. CENA A TITUL LAUREÁTA

Sergej Bubnov, SSSR

II. CENA A TITUL LAUREÁTA

A. Gülşen Tatu, Turecko — Béla Drahos, Maďarsko

III. CENA A TITUL LAUREÁTA

Dominique Hollebeke, Francie —

Daniela Čechová-Tarabová, ČSSR

ČESTNÉ UZNÁNÍ I. STUPNĚ

Radomír Pivoda, ČSSR — Philippe Boucly, Francie — Iza Nagy, Maďarsko — Marianne Tilsch, NDR — Miroslav Lopuchovský, ČSSR — Shin Kamiyama, Japonsko

Obrázek č. 14: Výsledková listina z devětadvacátého ročníku Mezinárodní interpretační soutěže Pražské jaro z roku 1977; zdroj: archiv Pražského jara.

Obrázek č. 15: Předávání ocenění na soutěži konzervatoří a gymnázií Pardubické dechy 2017, zleva: Radomír Pivoda, Jaroslav Hönig, Anna Reichelová (studentka Janáčkovy konzervatoře v Ostravě); zdroj: *archív Petra Bohuše*.

Obrázek č. 16: Flétnová skupina Symfonického orchestru Českého rozhlasu, zleva: Mario Mesany, Jiří Loukota, Lenka Chmelová, Robert Heger, Dana Hegerová; zdroj: *archív SOČR*.

Obrázek č. 17: Koncert v divadle Nô, Nagoja, zleva: Mario Mesany, Martin Křehnáč; zdroj: *archív Mgr. Maria Mesanyho.*

Obrázek č. 18: Koncert v divadle Nô v japonském městě Nagoja, 2016, zleva: Mario Mesany, Štěpán Mesany, Martin Křehnáč; zdroj: *archív Mgr. Maria Mesanyho.*

Obrázek 19: Rožmberská kapela, zleva: Libor Žídek, Pavel Polášek, Erika Reitschmiedová, Mario Mesany, Štěpán Kaniak; zdroj: *archív Rožmberské kapely [online]*, dostupné z: <http://www.rozmberska.cz/>.

7. Seznam poznámek a komentářů

---

^I Program Erasmus (European Action Scheme for the Mobility of University Students) je program Evropské unie podporující zahraniční mobilitu vysokoškolských studentů a pedagogů a spolupráci ve vysokoškolském vzdělávání v Evropě.

^{II} Armádní umělecký soubor Víta Nejedlého byl ústředním uměleckým souborem Československé lidové armády, Československé armády a Armády České republiky. ~~Armádní umělecký soubor Víta Nejedlého byl ústředním uměleckým souborem Československé lidové armády, Československé armády a Armády České republiky. Jaroslav Brož - hudební pedagog, dirigent a skladatel. Na konzervatoři absolvoval~~

^{III} Jaroslav Brož - hudební pedagog, dirigent a skladatel. Na konzervatoři absolvoval hru na varhany u J. Reinberga a na Akademii múzických umění dirigování u V. Smetáčka a R. Brocka. Působil jako kapelník ústřední hudby a divadla československé armády. V letech 1955 - 1957 působil jako dirigent divadla v Kladně. Dále byl také pedagogem a ředitelem Lidové školy umění Jaroslava Kvapila v Brně, později i brněnské konzervatoře.